

>> **STAN
BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU PRZEWORSKIEGO
W 2024 ROKU**

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w
Przeworsku
ul. Rynek 1, 37-200 Przeworsk**

Spis treści

Wstęp	3
Ogólna charakterystyka powiatu przeworskiego działalność powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej	5
Sytuacja epidemiologiczna powiatu przeworskiego za rok 2023 w porównaniu z rokiem 2022	8
Nadzór epidemiologiczny na terenie powiatu przeworskiego w 2023 r.	18
Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	20
Monitorng jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	22
Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia	27
Nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym zakładów pracy	37
Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	44
Działalność w zakresie nadzoru nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży	46
Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	53
Działalność laboratoryjna	56
Podsumowanie	58

WSTĘP

Szanowni Państwo,

Przekazuję Państwu informację na temat stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu przeworskiego za rok 2024. Niniejszy dokument informuje o wykonywanych zadaniach i podejmowanych działaniach przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku, które gwarantują mieszkańcom naszego powiatu bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wynikają z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i dotyczą ochrony zdrowia publicznego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia i są ukierunkowane na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz mają na celu zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych.

Realizację powyższych zadań Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przeworsku prowadziła w oparciu o przepisy prawne i Plan Zasadniczych Zadań, uwzględniając sytuację sanitarno-epidemiologiczną powiatu przeworskiego oraz wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Znaczną część działań stanowiły też interwencje i działania akcyjne nieplanowane, wynikające z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

W 2024 r. nasze działania w szczególności były ukierunkowane na egzekwowanie obowiązkowych szczepień ochronnych. Wobec rodziców uchylających się od szczepień swoich dzieci staraliśmy się przekazywać istotne informacje o dobrodziejstwie szczepień ochronnych, chroniących przed groźnymi chorobami zakaźnymi oraz o skutkach zdrowotnych jakie może wywołać brak zaszczepienia dziecka.

Nadal prowadziliśmy działania przeciwepidemiczne w celu zwalczania zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i zachorowań na COVID-19. Sytuacja epidemiologiczna w tym zakresie w ciągu roku była stabilna, z tendencją spadkową zakażeń i zachorowań.

Ponadto, ze względu na trwający konflikt zbrojny w Ukrainie, kontynuowaliśmy nadzór nad zapewnieniem uchodźcom bezpiecznych warunków pobytu w miejscach ich tymczasowego zakwaterowania.

W przypadku zaistnienia zagrożeń epidemiologicznych, działał jak zawsze system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla

zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (RASFF).

W okresie od maja do września, była prowadzona akcja związana z letnim wypoczynkiem, polegająca na wzmożonym nadzorze nad obiektami użyteczności publicznej (kontrola obiektów żywieniowo-żywnościowych, pobór próbek lodów z zakładów cukierniczych, kontrola obiektów noclegowych, toalet ogólnodostępnych, basenów oraz jakości wody basenowej, nadzór nad zorganizowanym wypoczynkiem dzieci i młodzieży) mający zapewnić bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne osobom wypoczywającym na terenie powiatu przeworskiego.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przeworsku pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając ochronę zdrowia ludzi, współpracuje z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną oraz bierze czynny udział w posiedzeniach organizowanych przez Starostę Przeworskiego.

W przedkładanym raporcie o „Stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu przeworskiego za 2024 rok” ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie występowania chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Przeworsku.

*Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Przeworsku*

Ryszard Trelka

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU PRZEWORSKIEGO DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEJ STACJI SANIATARNO- EPIDEMIOLOGICZNEJ

Powiat Przeworski administracyjnie swym zasięgiem obejmuje: Miasto Przeworsk, Gminę wiejską Przeworsk, Miasto i Gminę Sieniawa, Miasto i Gminę Kańczuga, Gminę Adamówka, Gminę Zarzecze, Gminę Gać, Miasto i Gminę Jawornik Polski , Gminę Tryńcza.

Dane demograficzne powiatu przeworskiego:

<i>POWIAT PRZEWORSKI</i>	<i>Ludność ogółem</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Kobiety</i>	<i>Powierzchnia w km²</i>	<i>Gęstość zaludnienia (os./ 1 km²)</i>
<i>Miasto Przeworsk</i>	14477	6927	7550	22	658
<i>Miasto Kańczuga</i>	2881	1372	1509	7	411
<i>Miasto Sieniawa</i>	1993	979	1014	7	285
<i>Miasto Jawornik Polski</i>	1161	578	583	9	129
<i>Gmina Adamówka</i>	3989	2000	1989	134	30
<i>Gmina Gać</i>	4516	2199	2317	36	125
<i>Gmina Jawornik Polski</i>	3050	1512	1538	63	48
<i>Gmina Kańczuga</i>	8751	4336	4415	98	89
<i>Gmina Przeworsk</i>	14573	7221	7352	91	160
<i>Gmina Sieniawa</i>	4757	2434	2323	121	39
<i>Gmina Tryńcza</i>	8522	4201	4321	70	121
<i>Gmina Zarzecze</i>	6916	3412	3504	49	141
RAZEM	75 586	37 171	38 415	707	107

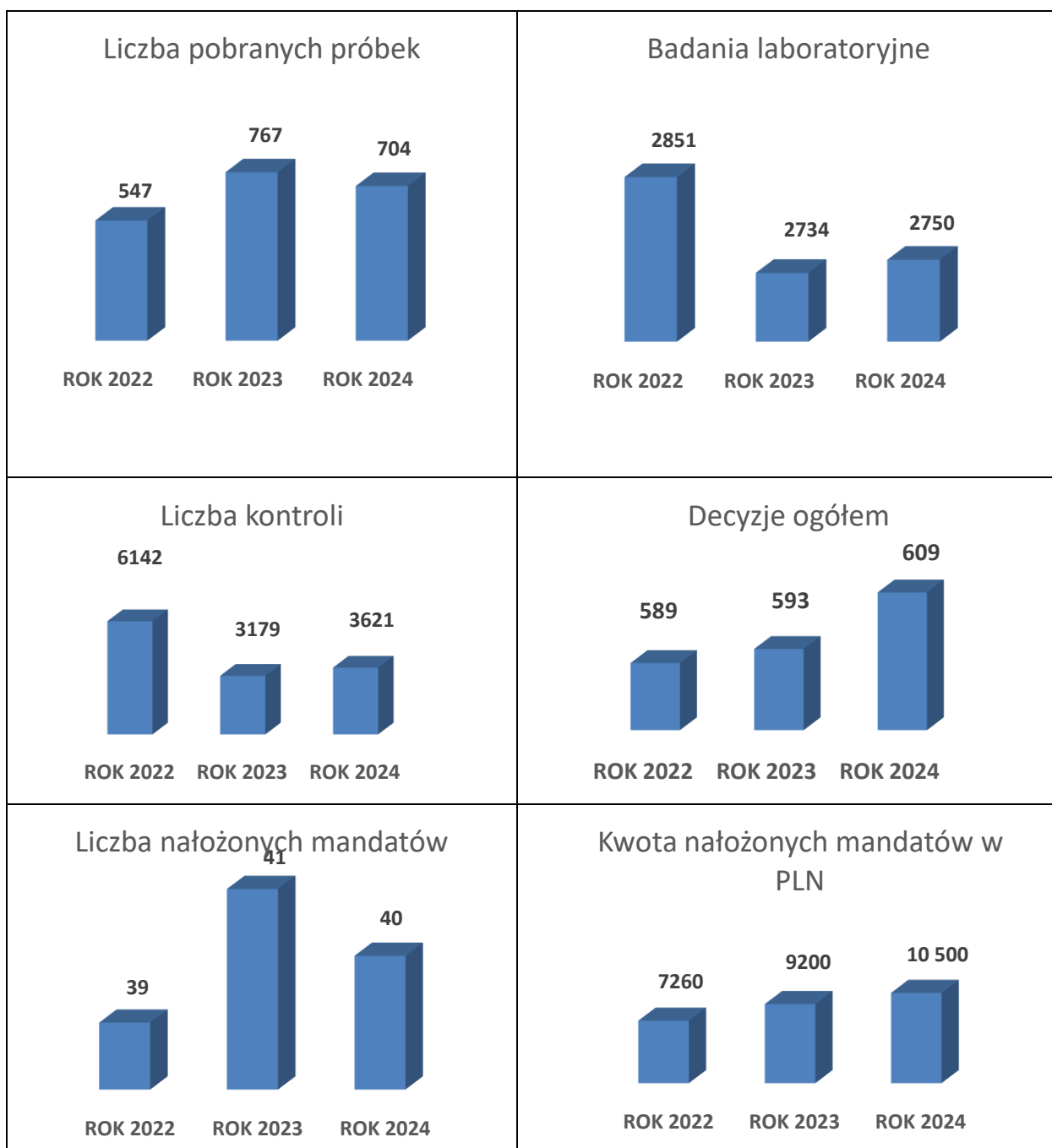
Wg GUS – stan na 30 czerwca 2024 r.

Działalność komórek organizacyjnych PSSE w Przeworsku w 2024 r.

<i>Komórka organizacyjna</i>	<i>Epidemiologia</i>	<i>Bezpieczeństwo Żywności i Żywienia</i>	<i>Higiena Komunalna</i>	<i>Higiena Pracy</i>	<i>Higiena Dzieci i Młodzieży</i>	<i>Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia</i>	<i>Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny</i>	<i>RAZEM</i>
<i>Liczba kontroli/ wizytacji</i>	2699	483	124	102	101	46	66	3621
<i>Liczba decyzji, postępowań, opinii</i>	17	235	239	25	16	-	77	609
<i>Liczba opinii sanitarnych</i>	11	65	8	-	2		111	197
<i>Postanowienia</i>	2	-	12	-	--	-	185	199
<i>Tytuły wykonawcze</i>	30	-	-	-	-	-	-	30
<i>Liczba pobranych próbek z nadzoru/ na zlecenie</i>	306	246	152 (96/56)	-	-	-	-	704
<i>Liczba próbek kwestionowanych z nadzoru</i>	49	8	21	-	-	-	-	78
<i>Liczba mandatów /kwota PLN</i>	-	39/10000	1 / 500					40 /10,500 zł
<i>Kary pieniężne</i>		3/ 4000						3 / 400 zł
<i>Liczba interwencji</i>	4	17	-	-	3			24
<i>Liczba pomiarów</i>	-	-	-	-	368	-	-	368
<i>Liczba dochodzeń epidemiologicznych</i>	2589	1		24				2613

**Działalność Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Przeworsku w
2024 roku w porównaniu z rokiem 2022 i 2023**

ROK	Pobrane próbki	Badania laboratoryjne	Kontrole/ Wizytacje/ Wywiady	Decyzje ogółem	Nalożone mandaty [szt.]	Kwota Mandatów [zł]
2022	547	2851	6142	589	39	7,260
2023	767	2734	3179	593	41	9,200
2024	704	2750	3621	609	40	10,500

**SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU PRZEWORSKIEGO ZA ROK
2024 W PORÓWNANIU Z ROKIEM 2023**

Lp.	Jednostka chorobowa	2023 r.		2024 r.	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
1.	Salmoneloza jelitowa, Salmoneloza pozajelitowa	45 1	59,07 1,31	29 -	38,37 -
	w tym zbiorowe zatrucie pokarmowe	1	1,31	7	9,26
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe, w tym dzieci do lat 2	21 1	27,57 47,21	40 6	52,92 537,63
3.	Kryptosporydioza	1	1,31	-	-
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem,	14	18,38	107	141,56
	w tym u dzieci do lat 2	4	188,86	19	1702,51
	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Rotawirusy	7	9,19	47	62,18
	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Norowirusy (Zbiorowe zatrucie pokarmowe -norowirusy)	7	9,19	36	47,63
	Wirusowe zakażenia jelitowe- inne określone	-	-	1	1,32
		1	1,31	5	6,61
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe - nieokreślone	-	-	19	25,14
6.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe bliżej nie określone, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym dzieci do lat 2	86 8	112,89 377,71	55 2	72,76 179,21
7.	Listerioza	-	-	1	1,32
8.	Krzusiec	1	1,31	34	44,98

Lp.	Jednostka chorobowa	2023 r.		2024 r.	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
9.	Płonica (szkarlatyna)	75	98,45	49	64,83
10.	Róża	21	27,57	20	26,46
11.	Legionelloza Choroba legionistów	3	3,94	3	3,97
12.	Kiła wczesna	5	6,56	1	1,32
13.	Kiła nieokreślona	3	3,94	-	-
14.	Kiła inne postacie kiły i kiła nieokreślona	-	-	1	1,32
15.	Rzeżączka	-	-	4	5,29
16.	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	-	-	2	2,64
17.	Borelioza z Lyme	66	86,64	41	54,24
18.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	118/35	155,41/45,94	139/ 37	183,89/48,95
19.	Choroba wywołana przez hantawirusy	2	2,62	-	-
20.	Kleszczowe Zapalenie Mózgu	-	-	1	1,32
21.	Ospa wietrzna	721	946,47	192	254,01
22.	Różyczka	-	-	4	5,29
23.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B –przewlekłe	2	2,62	1	1,32
24.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C –przewlekłe	6	7,87	1	1,32
25.	AIDS zespół nabytego upośledzenia odporności	1	1,31	-	-
26.	Nowo wykryte zakażenie HIV	2	2,62	1	1,32
27.	Świnka	1	1,31	-	-
28.	Bąblowica	2	2,62	-	-

Lp.	Jednostka chorobowa	2023 r.		2024 r.	
		Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności	Liczba zachorowań	Wskaźnik zapadalności
29.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	4	5,25	9	11,90
30.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	1	1,32
31.	Zapalenie opon mózgowych inne i inne nieokreślone	-	-	1	1,32
32.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	-	-	1	1,32
33.	Grypa – zachorowania i podejrzenia zachorowań, w tym grypa potwierdzona badaniami laboratoryjnymi, /wywołana nowym wirusem A(H1N1)/	1094	1436,11	-	-
		6	7,88	8	19,58
		-	-	-	-
34.	Gruźlica/ osoby ze styczości z osobami prątkującymi	16/23	21,00/30,19	10/19	13,23/ 25,14
35.	Zakażenia SARS-CoV-2 (Covid 19)	629	835,70	624	825,54
36.	Zakażenia SARS-CoV-2 (covid 19) przypadki możliwe	-	-	6	7,94
37.	Zakażenia wirusem RSV	11	14,44	184	243,43
	W tym u dzieci do lat 2	3	141,64	55	4928,31
38.	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	185	242,85	998	1320,35

Dane do obliczenia wskaźnika zapadalności za rok 2023 [GUS]:

Liczba ludności w powiecie przeworskim na dzień 30.VI.2023 r. – 75 926

Liczba dzieci do lat 2 w powiecie przeworskim na dzień 30.VI.2023 r. – 1 243

Dane do obliczenia wskaźnika zapadalności za rok 2024 [GUS]:

Liczba ludności w powiecie przeworskim na dzień 30 VI 2024 r. – 75 586

Liczba dzieci do lat 2 w powiecie przeworskim na dzień 30 VI 2024 r. – 1 116

Opis sytuacji epidemiologicznej w powiecie przeworskim

1. Na podstawie przeprowadzonej oceny sytuacji epidemiologicznej za rok 2024, w dalszym ciągu stwierdza się niekorzystną sytuację w zakresie zakażeń bakteryjnych szerzących się drogą pokarmową. Odnotowano wzrost bakteryjnych zakażeń jelitowych u osób w starszym wieku wywołanych w większości przez *Clostridium difficile*. Zatrucia pokarmowe wywołane *Salmonellą* utrzymują się nadal na wysokim poziomie, na 29 zarejestrowanych przypadków 26 osób wymagało hospitalizacji. Częstotliwość występowania chorób zakaźnych szerzących się poprzez zakażoną żywność, stanowi istotny wskaźnik poziomu higieny żywności na wszystkich etapach jej przygotowania. Jest również wyznacznikiem poziomu higieny osobistej oraz higieny otoczenia danej społeczności. W przypadkach chorób bakteryjnych zapobieganie przed zachorowaniem polega na przestrzeganiu zasad bezpiecznego przygotowywania żywności. W roku 2024 odnotowano 7 zbiorowych zatruc pokarmowych wywołanych *Salmonellą* gr D Enteritidis w domach prywatnych, gdzie zachorowało 11 osób. Decyzją PPIS w Przeworsku odsuniętych od zajęć z powodu zakażeń salmonellą było 14 osób, w tym 10 dzieci i 4 branżowców. Po 3 ujemnych wynikach badań jako ozdrowieńcy zostali przywrócenii do zajęć.

Wśród wirusowych zakażeń jelitowych obserwujemy w tym roku znaczny wzrost w porównaniu z rokiem 2023. Odnotowano łącznie 107 zakażeń przy zapadalności 141,56, gdzie w roku ubiegłym było 14 dając zapadalność 18,38. W większości są to zakażenia wywołane przez rota-, noro- i adenowirusy, które są bardziej niebezpieczne epidemicznie, gdyż szerzą się poprzez kontakt bezpośredni, pośredni lub wtórnie skażoną żywność, populacją szczególnie narażoną są dzieci do lat 2 (19 wirusowych zakażeń jelitowych). W 2024 r. odnotowano 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe wywołane przez norowirusy, gdzie zachorowało 21 osób ze zbiorowego żywienia cateringowego w szkole. Należy zauważyć, że wprowadzenie obowiązkowych szczepień przeciwko rotawirusom znacznie obniżyło liczbę zachorowań wśród najmłodszych. Na terenie powiatu przeworskiego stan uodpornienia przeciwko rotawirusom, poprzez szczepienia obowiązkowe wynosi w roczniku 2024 – 59,9% a w 2023 – 86,5%.

2. W 2024 r. zarejestrowano 21 przypadków Różyczki jako inwazyjnego zakażenia *Streptococcus Pyogenes* zdiagnozowanego wyłącznie na podstawie objawów klinicznych.

3. W 2023 r. odnotowano 41 przypadków Boreliozy, gdzie większość z nich to wczesne zakażenia z objawami skórnymi, pozostałe to późne postacie stawowe. Zwiększenie liczby osób narażonych na kontakt z zakażonymi kleszczami spowodowało wzrost liczby zgłoszonych przypadków zachorowań na Boreliozę. Należy zaznaczyć, że obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że zakażone kleszcze z rodzaju *Ixodes*, będące wektorami krętków *Borrelia burgdorferi* są obecne na terenie całego kraju. W 2024 r. W zakresie nadzoru nad chorobami zawodowymi wydano 2 decyzje w sprawie przyznania choroby zawodowej jako jest Borelioza.

4. Na ogółem zarejestrowanych w 2024 roku 139 osób pokąsanych, 37 z nich zostało zakwalifikowanych do szczepień p/wścieklicznie. Należy zauważyć, że najczęstszą przyczyną podejmowania szczepień u ludzi są pokąsania przez zwierzęta domowe, głównie psy i koty. W większości przypadków, po ustaleniu właścicieli zwierząt, możliwe były ich obserwacje, na podstawie których nie stwierdzono objawów zakażenia wścieklizną i konieczności szczepień poekspozycyjnych osób pokąsanych. Należy podkreślić, że pokąsania wśród ludzi stanowią nadal istotny problem w nadzorze epidemiologicznym, gdyż wścieklizna jest chorobą śmiertelną i tylko szczepienia zapobiegają rozwojowi zakażenia.

5. W 2024 r. odnotowano 1 przypadek Kiły wczesnej, 1 przypadek Kiły nieokreślonej, 4 zakażenia na Rzeżączkę oraz 2 zakażenia Chłamydią. Zagrożenie chorobami przenoszonymi drogą płciową szczególnie u osób młodych, wydaje się nie być wystarczającym sygnałem ostrzegawczym dla osób aktywnych seksualnie – lub też brakuje odpowiedniego uświadomienia ryzyka. W kontekście epidemiologicznym, ważne znaczenie ma zaniechanie profilaktyki, szczególnie regularnych wizyt u lekarza i badań pod kątem potencjalnych infekcji przenoszonych drogą płciową. Choroby przenoszone drogą płciową są nadal wielkim problemem współczesnego świata. Mimo upływu wielu lat od poznania czynnika etiologicznego i dróg jego szerzenia się, liczba osób zakażonych systematycznie wzrasta. Obecnie nie wyróżnia się grup ryzyka, lecz mówi się raczej o ryzykownych zachowaniach.

6. W 2024 roku zarejestrowano 1 nowo wykryte zakażenia HIV u młodego mężczyzny, który jest pod nadzorem specjalistycznym leczony ambulatoryjnie. Dzięki innowacjom w zakresie leków antyretrowirusowych i ogólnie postępowania medycznego, obecnie zakażenie HIV ma charakter choroby przewlekłej. Osoby pozostające pod opieką medyczną i skutecznie leczone mają w niewielkim stopniu tylko obniżoną średnią oczekiwaną długość życia, gorsze rokowanie dotyczy osób z późnym rozpoznaniem.

7. Choroby wieku dziecięcego /świnka, różyczka, ospa wietrzna, płonica/ występują w naszym powiecie sezonowo stąd odnotowywane są okresowe wzrosty zachorowań. Stan uodpornienia populacji dzieci podlegających do szczepień p/świnie, odrze, różyczce w powiecie jest w roczniku 2023 na poziomie 73,0 %, w 2022 – 93,5%, a w 2021- 95,2%. Rocznik 2023 jest w trakcie realizacji szczepień, natomiast rocznik 2024 nie podlega szczepieniom z uwagi na wiek.

W uodpornieniu najmłodszych roczników zaobserwowano spadek zaszczepienia, ale w dalszym ciągu prowadzone są działania uświadamiające wśród rodziców i opiekunów dzieci w zakresie dobrodziejstwa szczepień ochronnych, aby zwiększyć zaufanie społeczne do profilaktyki chorób zakaźnych, a tym samym osiągnąć bezpieczny poziom odporności środowiskowej, która jest gwarantem bezpieczeństwa epidemiologicznego w społeczeństwie. W związku z powyższym Państwowa Inspekcja Sanitarna w Przeworsku kontynuowała działania w stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień swoich dzieci, wystawiając: 130 wezwań dla rodziców, do stawienia się do POZ na obowiązkowe szczepienia ochronne, 47 upomnień zawierających wezwania do wykonania obowiązku szczepień, 30 tytułów wykonawczych oraz 30 wniosków do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień. W wyniku

powyższych działań u 31 dzieci rozpoczęto szczepienia, 24 dzieci zostało odroczone ze względu na przeciwwskazania medyczne lub skierowanie do poradni specjalistycznych, celem wykluczenia przeciwwskazań do szczepień. Pozostali rodzice deklarują, że nie są przeciwni szczepieniom, ale obawiają się powikłań poszczepiennych i dlatego zwlekają z decyzją o zaszczepieniu swoich dzieci. Na koniec 2024 roku wykazano 87 dzieci i 84 rodziców, którzy nie realizowali obowiązkowych szczepień ochronnych.

W wyniku spadku odporności wśród społeczeństwa powiatu w 2024 r. odnotowano znaczny wzrost zachorowań na Krztusiec 34 przypadki z tego 9 wymagało hospitalizacji przy 1 zachorowaniu w 2023 r. Zarejestrowane przypadki dotyczyły zarówno dzieci jak i osób dorosłych, u których odporność po szczepieniach pierwotnych wygasła i potrzebna jest dawka przypominająca. Stan uodpornienia przeciwko błonicy tężcowi krztuścowi na naszym terenie przedstawia się następująco: rocznik 2024 – 44,8%, 2023 – 95,0% i 2022 – 96,3%. Rocznik 2024 jest w trakcie realizacji szczepień.

Ospa wietrzna jest chorobą wywoływaną przez wirus ospy wietrznej i półpaśca. Źródłem zakażenia jest zawsze inny chory (drogą kropelkową lub w sporadycznych przypadkach choroby wrodzonej – przez łożysko). Choroba jest bardzo zaraźliwa. Po kontakcie domowym z chorym na ospę wietrzną ryzyko zakażenia u osoby podatnej (nieszczepionej, która nie chorowała wcześniej na ospę wietrzną) wynosi 61–100%, a po kontakcie epizodycznym (szkoła, szpital) szacowane jest na 12–33%. Oznacza to, że prawdopodobieństwo zachorowania na tę chorobę po kontakcie jest bardzo wysokie. Przed typową ospą wietrzną, która niesie ryzyko powikłań, można się zabezpieczyć, stosując szczepienia ochronne o udowodnionym poziomie bezpieczeństwa i skuteczności. Przeciwno ospie wietrznej na terenie powiatu w 2024 r. zostało uodpornionych 85 dzieci. Należy zaznaczyć, że szczepienia te są obowiązkowe tylko dla dzieci narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami epidemiologicznymi w grupach ryzyka (głównie ze żłobków), pozostałe szczepienia są zalecane.

Płonica (szkarlatyna) jest chorobą zakaźną, powstałą w wyniku zakażenia paciorkowcami grupy A. Najczęściej występuje u dzieci w wieku od 5 do 15 lat, choć można zachorować w każdym wieku. Objawy szkarlatyny obejmują gorączkę, bolesne zapalenie gardła, czerwony rumień na skórze i błonach śluzowych oraz obrzęk węzłów chłonnych. Płonica może być powikłaniem po paciorkowcowej anginie lub zakażeniu skóry (tzw. szkarlatyna przyranna). Zbyt późne rozpoznanie i włączenie antybiotykoterapii mogą skończyć się groźnymi powikłaniami. W 2024 roku liczba zgłoszonych przypadków tej choroby była mniejsza niż rok temu, ale wskaźnik zapadalności jest nadal wysoki (49 przypadków co daje zapadalność na poziomie 64,83).

8. W omawianym okresie zgłoszono 1 zachorowanie na WZW typu B przewlekłe i 1 na WZW typu C przewlekłe zdiagnozowane u młodych osób wcześniej nie leczonych przewlekłe. Liczba zgłoszonych przypadków zachorowań na WZW wynika z rozszerzonej diagnostyki klinicznej. Wirusowe zapalenie wątroby typu C uznane zostało przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za jedno z najpoważniejszych globalnych zagrożeń epidemicznych i stanowi jeden z priorytetów zdrowia publicznego na świecie w obszarze chorób zakaźnych. Wirus działa podstępnie, nie manifestując objawów, co uniemożliwia wczesne rozpoznanie zakażenia, a tym samym szybkie wdrożenie leczenia. Szacuje się, że znaczny odsetek zakażeń HCV ma związek

ze świadczeniami medycznymi. Rygorystyczne przestrzeganie przez personel medyczny zasad prewencji zakażeń, decyduje o poziomie bezpieczeństwa udzielanych świadczeń. Nie bez znaczenia są również zabiegi naruszające ciągłość tkanek wykonywane poza placówkami medycznymi, w tym w zakładach fryzjerskich, gabinetach kosmetycznych, czy salonach tatuażu. Należy zaznaczyć, że dzięki konsekwentnie realizowanym programom szczepień ochronnych uzyskano spadek zapadalności na WZW typu B na przestrzeni ostatnich lat. Na terenie powiatu przeworskiego procent uodpornienia przeciwko WZW typu B w roczniku 2024 wynosi 82,6%, w 2023 – 97,6% a w 2022 – 98,0%. W dalszym ciągu wśród zgłoszonych przypadków WZW typu B dominuje postać przewlekła, gdzie zachorowania zostały nabyte w przeszłości.

9. Choroba legionistów (legionelloza) to ciężkie, bakteryjne zapalenie płuc z często występującymi powikłaniami narządowymi. Czynnikiem etiologicznym tej choroby jest Gram-ujemna bakteria *Legionella pneumophila*. Podstawowy problem związany z bakteriami z rodzaju *Legionella* wynika z ich powszechnej kolonizacji systemów wodociągowych zarówno wody zimnej jak i ciepłej, urządzeń kąpielowych, klimatyzatorów itp. *Legionella* mogą stać się czynnikiem etiologicznym ciężkich zapaleń płuc. W związku z odnotowanymi przypadkami zachorowań i zgonów na legionelozę w województwie podkarpackim w 2024 roku PSSE w Przeworsku kontynuowała nadzór nad instalacjami ciepłej wody i urządzeniami wentylacyjno-klimatyzacyjnymi w nadzorowanych obiektach, poprzez analizę zagrożeń i ocenę ryzyka wystąpienia zakażenia bakterią legionellą, w związku z użytkowaniem sieci wentylacyjno-klimatyzacyjnych oraz systemów wodnych. Na terenie powiatu przeworskiego wystąpiło 3 zachorowania na Legionelozę, które dotyczyły osób starszych, przewlekłe chorych, z czego 1 zakończyło się zgonem. Pobrane w domach prywatnych próbki wody do badań, w 1 przypadku potwierdziły skażenie instalacji ciepłej wody bakterią legionella.

10. Zakażenia RSV (respiratory syncytial virus) są wirusowymi sezonowymi zakażeniami dróg oddechowych. Dochodzi do nich głównie drogą kropelkową (przez kaszel, kichanie). Materiał genetyczny wirusa stwierdzano nawet w odległości 7 metrów od pacjenta. Ponieważ wirus może przeżyć przez kilka godzin na skórze (np. na skórze rąk) i różnych powierzchniach (klamki, poręcze, zabawki) do zakażenia może dojść także drogą kontaktową – poprzez kontakt z zakażoną powierzchnią. Źródłem zakażenia jest osoba z objawami choroby, jak również zainfekowana bez widocznych objawów. Najwięcej ciężkich zakażeń wymagających hospitalizacji występuje u dzieci w wieku od 2 do 6 miesięcy. Szczególnie zagrożone są wcześniaki, które mają niedojrzały układ oddechowy i układ immunologiczny. Państwowa Inspekcja Sanitarna od 2 lat rejestruje zachorowania na RSV zgłaszane przez podmioty lecznicze, które wykonują badania szybkimi testami antygenowymi w kierunku grypy, RSV i Covid-19. Zarejestrowano ogółem 184 zakażeń wirusem RSV z czego 13 osób wymagało hospitalizacji, w tym u dzieci do lat 2 było 55 zachorowań, z czego 10 dzieci wymagało hospitalizacji.

11. W Polsce nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest w ciągu całego roku, ze szczególnym wzmożeniem nadzoru wirusologicznego w okresie zwiększonej liczby zachorowań, który trwa zwykle od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt

zachorowań przypada między styczniem, a marcem. Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na grypę w okresie jesienno-zimowym są wirusy grypy typu A i B. W 2024 r. dominował typ A. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Powodem ciężkiego przebiegu grypy są powikłania pogrypowe, m.in. zapalenie płuc i oskrzeli, zapalenie ucha środkowego, zapalenie mięśnia sercowego i osierdza, zaostrzenie istniejących chorób przewlekłych, powikłania neurologiczne. Na terenie powiatu przeworskiego w 2024 r. zgłoszono 998 przypadków podejrzeń zachorowań na grypę sezonową z czego 15 osób wymagało hospitalizacji, 8 przypadków było potwierdzonych laboratoryjnie (w tym 6 wirus typu A). W 2024 roku wystąpiła epidemia wyrównawcza grypy sezonowej, gdyż zaobserwowaliśmy wzmożoną liczbę zachorowań wśród mieszkańców powiatu przeworskiego.

12. Zakażenia COVID-19 są ostrą chorobą wirusową spowodowaną przez należącej do grupy koronawirusów SARS-CoV-2. Zgodnie z przewidywaniami naukowców SARS-CoV-2 na przestrzeni lat ulegał wielokrotnym mutacjom, co przyczyniało się do zmian w obrazie klinicznym choroby oraz ciężkości jej przebiegu. Rozpoznanie COVID-19 opiera się na dodatnim wyniku badań RTPCR lub testu antygenowego. Obecnie w ramach POZ nie ma możliwości zlecenia badań RTPCR, które zostały zarezerwowane dla szpitali, a wciąż stanowią złoty standard diagnostyki COVID-19. Testy antygenowe znajdują się w koszyku świadczeń gwarantowanych podstawowej opieki zdrowotnej i są bezpłatne dla pacjentów. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia od stycznia 2023 r. możliwe jest wykonanie pacjentowi testów combo 3 w 1, które obejmują: grypę A/B, RSV oraz SARS-CoV-2, co stanowi istotne narzędzie w diagnostyce COVID-19 oraz jego różnicowaniu z innymi chorobami układu oddechowego. Od 2022 roku dominującym wariantem na świecie stał się superwariant Omikron, charakteryzujący się wyższą zakaźnością, ale wywołujący chorobę o łagodniejszym przebiegu klinicznym. W międzyczasie pojawiło się kilka subwariantów Omikrona, a od stycznia 2023 roku dominującym subwariantem zarówno w Polsce, jak i na świecie jest subwariant XBB.1.5 Kraken. Ze względu na łagodniejszy przebieg choroby, niższą śmiertelność oraz znaczny odsetek osób posiadających odporność (dzięki szczepieniom lub przebyciu infekcji). Pomimo ogłoszenia końca pandemii COVID-19 przez WHO w maju 2023 roku, konieczne jest utrzymanie środków ostrożności. Kraken wywołuje głównie objawy grypopodobne, jednak jego zdolność do omijania odporności nabytej poprzez szczepienia, czy przebytą infekcję stanowi poważne wyzwanie. Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że świadomość społeczeństwa i odpowiedzialność są kluczowe dla ochrony przed rozprzestrzenianiem choroby. W 2024 r. zarejestrowano 624 zakażenia koronawirusem wśród mieszkańców powiatu, 34 osoby wymagały hospitalizacji. Zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2, przyjęły tendencję spadkową w stosunku do lat poprzednich. Większość działań przeciwepidemicznych była skierowana na przeciwdziałanie szerzeniu się zakażeń, poprzez kontynuowanie szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 oraz szybkie testowanie osób z objawami infekcji dróg oddechowych w POZ. Spadek liczby zachorowań na COVID-19 odzwierciedla się również w liczbie zgonów spowodowanych chorobą wywołaną wirusem SARS-CoV-2 z 5 w 2023 r., do 1 zgonu w 2024 r. W 2024 r. wystąpiły 2 ogniska zakażeń Covid-

19 w 2 oddziałach szpitalnych, 7 zakażonych pacjentów. Brak było zachorowań wśród personelu medycznego.

13. W 2024 r. odnotowano 9 przypadków inwazyjnych zakażeń *Streptococcus Pneumoniae* przebiegających w postaci zapalenia płuc z niewydolnością oddechową, posocznicą. 1 zachorowanie zakończone zgonem. Na uwagę zasługuje fakt, że szczepienia p/pneumokokom znajdują się w obowiązkowym kalendarzu szczepień ochronnych. Stan uodpornienia najmłodszej populacji podlegającej szczepieniom wynosi 61,9% w roczniku 2024, 95,4% w 2023 i 96,3% w 2022.

14. W powiecie przeworskim w 2024 r. zgłoszono 10 przypadków Gruźlicy, w tym 1 zgon z powodu powikłań. Należy zaznaczyć, że większość zgłoszonych przypadków to gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie. Nadzorem epidemiologicznym objęto 19 osób ze styczności z chorymi prątkującymi, nad którymi jest sprawowana specjalistyczna opieka medyczna. Czynniki ryzyka szerzenia się gruźlicy oraz pojawienia się szczególnie groźnego zjawiska lekooporności prątków są: przerwanie leczenia gruźlicy przez chorego przed jej zaleceniem oraz prowadzenie leczenia bez mikrobiologicznej weryfikacji lekooporności prątków gruźliczych. W związku z powyższym przepisy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania). Gruźlica należy do najczęstszych chorób zakaźnych na świecie i stanowi globalne zagrożenie dla zdrowia. Sytuację epidemiologiczną zachorowań na gruźlicę może zmienić trwający konflikt zbrojny w Ukrainie i migracja uchodźców z rejonów objętych wojną. Ukraina jest krajem o wysokiej zachorowalności na gruźlicę w Regionie Europejskim WHO oraz jednym z dziewięciu krajów na świecie o wysokim obciążeniu gruźlicą wielolekooporną.

15. W zakresie nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad przypadkami zatrucia substancjami zastępczymi na terenie powiatu przeworskiego w 2024 r. zarejestrowano 5 podejrzeń zatrucia dopalaczami u młodych osób, w związku z tym nie wydawano decyzji w sprawie środków zastępczych i nie prowadzono postępowania w sprawie posiadania tych środków, sprawy przekazano Policji zgodnie z kompetencją.

16. W 2024 r. kontynuowano realizację powszechnego programu bezpłatnych szczepień przeciw HPV, który w chwili obecnej obejmuje szczepienia dziewcząt i chłopców w wieku 9-14 lat. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej prowadzili szeroko zakrojoną akcję informacyjno-edukacyjną dotyczącą HPV wśród mieszkańców powiatu oraz podczas kontroli sanitarnych.

17. Tak jak w roku poprzednim nie odnotowano zdarzeń sugerujących atak bioterrorystyczny.

**ZGONY Z POWODU CHORÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE PRZEWORSKIM
w 2023 i 2024 ROKU:**

Zgon- choroba zakaźna	2023 rok	2024 rok
Legionelloza Choroba Legionistów	-	1
Gruźlica	1	1
Zapalenie płuc Posocznica Streptococcus pneumoniae	1	1
Zakażenia SARS-COV-2 Covid-19	5	1
Zakażenia jelitowe Clostridium Difficile	2	0
Razem	9	4

POBRANE PRÓBKI Z NADZORU W 2023 i 2024 ROKU:

Próbki objęte nadzorem	pobranych/potwierdzonych 2023 rok	pobranych/potwierdzonych 2024 rok
Covid-19	46/45	1/1
Grypa badania SENTINEL	5/2	6 / 6 Grypa typu AH1N1
Salmonella (chorzy, styczność, nosiciele i ozdrowieńcy)	333/63	299 / 42
Razem	384/110	306 / 49

**OGNISKA EPIDEMICZNE W PODMIOTACH LECZNICZYCH
w 2023 i 2024 ROKU:**

Czynnik chorobotwórczy	Liczba ognisk/pacjentów/personelu 2023 rok	Liczba ognisk/pacjentów/personelu 2024 rok
COVID-19	6/42/0	2/11/0
Grypa typu A	0	2/8/0
Razem	6/42	4/19

NADZÓR EPIDEMIOLOGICZNY NA TERENIE POWIATU PRZEWORSKIEGO W 2024 r.

W ramach działań zapobiegawczych, jak co roku na podstawie Wojewódzkiego Planu Działania na wypadek wystąpienia epidemii, dokonano aktualizacji Planu Postępowania p/epidemicznego PSSE w Przeworsku poprzez: coroczną analizę i ocenę sytuacji epidemiologicznej powiatu, sprawdzenie łączności z sąsiednimi powiatami i służbami starostwa znajdującymi się w siatce bezpieczeństwa powiatu, aktualizację danych teleadresowych Inspekcji Sanitarnej woj. podkarpackiego, Inspekcji Weterynaryjnej, laboratoriów diagnostycznych, najbliższych oddziałów obserwacyjno-zakaźnych wytypowanych do hospitalizacji chorych oraz aktualizację załączników funkcjonalnych Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Dokonano również inwentaryzacji wyposażenia w środki ochrony osobistej na wypadek wystąpienia chorób szczególnie niebezpiecznych, będących na stanie PSSE w Przeworsku.

W ramach działań zapobiegawczych w 2024 roku:

- 1) kontynuowano działania profilaktyczne z zakresu chorób zakaźnych, stanowiących zagrożenie dla mieszkańców powiatu poprzez akcje informacyjne i szkolenia dotyczące zasad postępowania, obowiązujących wytycznych i procedur oraz wymagań prawnych,
- 2) kontynuowano nadzór epidemiologiczny nad grypą poprzez stały monitoring zachorowań na grypę i jej zgłaszania do PIS przez lekarzy. Doposażono lekarzy POZ będących w systemie nadzoru nad grypą SENTINEL w sprzęt do poboru próbek do badań wirusologicznych od pacjentów,
- 3) udostępniano do wglądu na stronie internetowej PSSE w Przeworsku informacje nt. aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu przeworskiego, jak również innych zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców,
- 4) kontynuowano współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie nadzoru nad chorobami odzwierzęcymi u mieszkańców Powiatu,
- 5) jak co roku rozpowszechniano wśród mieszkańców powiatu przeworskiego szczepienia p/grypie na dany sezon epidemiczny, szczepienia p/COVID-19 oraz szczepienia zalecane w grupach ryzyka, jednak główny nacisk położono na obowiązkowe szczepienia ochronne populacji dzieci i młodzieży,
- 6) podczas kontroli sanitarnych pracownicy PSSE w Przeworsku propagowali materiały oświatowo-zdrowotne w tym szczepienia ochronne,
- 7) w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie kontynuowano nadzór epidemiologiczny nad miejscami pobytu uchodźców i monitoring zachorowań na choroby zakaźne wśród cudzoziemców zakwaterowanych na terenie powiatu przeworskiego, ponadto raportowano stan przygotowania Inspekcji Sanitarnej w Powiecie Przeworskim na ewentualne wystąpienie zagrożenia w obszarach: bezpieczeństwa epidemicznego, chemicznego, radiologicznego oraz bezpieczeństwa żywności.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych przeprowadzone kontrole punktów szczepień w 2024 roku wykazały, że są one realizowane zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Kontynuowane były działania uświadamiające wśród

rodziców i opiekunów dzieci w zakresie dobrodziejstwa szczepień ochronnych, aby zwiększyć zaufanie społeczne do profilaktyki chorób zakaźnych, a tym samym osiągnąć bezpieczny poziom odporności środowiskowej, która jest gwarantem bezpieczeństwa epidemiologicznego w społeczeństwie. Na koniec 2024 roku wykazano 87 dzieci i 84 rodziców, którzy nie realizowali obowiązkowych szczepień ochronnych. Należy jednak zaznaczyć, że Państwowa Inspekcja Sanitarna napotyka na coraz większe opory ze strony rodziców, popierane argumentami ściągniętymi z niefachowych stron internetowych, a konsekwencją tego jest spadek stanu uodpornienia dzieci przeciwko niektórym chorobom zakaźnym. Obniżanie odporności środowiskowej stanowi zagrożenie występowania ciężkich zachorowań i powikłań wielu chorób zakaźnych, które dzięki powszechnym szczepieniom kiedyś były rzadkością. Niespełnienie obowiązku poddania dziecka szczepieniom ochronnym podlega egzekucji administracyjnej, jednak najskuteczniejsze zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne głównie uwarunkowane jest poziomem społecznej akceptacji prawnego obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym.

Stan zaszczepienia na koniec 2024 r. na wybrane choroby objęte obowiązkiem szczepień w powiecie przeworskim.

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rocznik 2022			Rocznik 2023			Rocznik 2024		
	L. dzieci	Zaszczep. ogółem	%	L. dzieci	Zaszczep. ogółem	%	L. dzieci	Zaszczep. ogółem	%
Wirusowe zapalenie wątroby typ B	601	589	98,0%	497	485	97,6%	464	383	82,5%
Błonica, Tęžec	601	579	96,3%	497	472	95,0%	464	208	44,8%
Krztusiec	601	579	96,3%	497	472	95,0%	464	208	44,8%
Haemophilus Influenzae typ B	601	579	96,3%	497	473	95,2%	464	208	44,8%
Poliomyelitis	601	579	96,3%	497	473	95,2%	464	208	44,8%
Streptococcus pneumoniae	601	579	96,3%	497	474	95,4%	464	287	61,9%
Odra, Świnka, Różyczka	601	562	93,5%	497	363	73,0%	*	*	*

*Dzieci w roczniku 2024 nie podlegają szczepieniu przeciwko odrze, śwince, różyczce

STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym kontroli warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W 2024 r. pod nadzorem PSSE w Przeworsku było 171 placówek lecznictwa ambulatoryjnego i 16 placówek świadczeń całodobowych i stacjonarnych. Skontrolowano 93 podmioty lecznicze w zakresie oceny stanu sanitarnego oraz realizacji działań przeciwepidemicznych, ponadto podczas kontroli sanitarnych kontynuowano nadzór nad stanem technicznym urządzeń doprowadzających ciepłą wodę do punktów czerpalnych, prowadzono instruktarze i udostępniano materiały oświatowo-zdrowotne dot. *Legionellose* i metod jej zapobiegania oraz propagowano materiały oświatowo-zdrowotne dotyczące kalendarza szczepień dorosłych w tym szczepień zalecanych dla pracowników ochrony zdrowia, w związku z sytuacją epidemiologiczną w zakresie wzrostu zachorowań na krztusiec i Covid-19.

W 2024 roku zarejestrowano 4 ogniska epidemiczne wywołanych wirusem Grypy typu A i SARS CoV-2, które wystąpiły na 2 oddziałach szpitalnych u 19 zakażonych pacjentów. W przypadku wystąpienia ognisk epidemicznych w podmiotach leczniczych podejmowano działania mające na celu wygaszenia ogniska poprzez: wzmożony reżim sanitarny, izolację zakażonych pacjentów, ograniczenie odwiedzin, stosowanie środków ochrony indywidualnej, ścisłe przestrzeganie procedur oraz szkolenia personelu i pacjentów. Podczas kontroli sanitarnych podmiotów leczniczych szczególną uwagę zwracano na gospodarowanie odpadami medycznymi i stwierdzono, że segregacja odpadów odbywa się w miejscu ich wytwarzania, przechowywane są w oznakowanych pojemnikach i workach w urządzeniach chłodniczych w wydzielonych pomieszczeniach, do momentu odbioru przez firmy posiadające wymagane zezwolenia. Każdy podmiot wytwarzający odpady medyczne posiada opracowane i wdrożone procedury postępowania oraz podpisane umowy na odbiór i transport odpadów medycznych z firmami, które przekazywały je do utylizacji na terenie woj. podkarpackiego.

Realizacja szczepień ochronnych noworodków przeciwko BCG i WZW B na Oddziale Neonatologicznym Szpitala SP ZOZ w Przeworsku jest prowadzona zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

W 2024 r. przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-technicznego ambulansów ratownictwa medycznego, brak nieprawidłowości.

Dodatkowo zakresem kontroli w 2024 r. objęto zagadnienia dotyczące realizacji Programu Szczepień Ochronnych przez podmioty posiadające punkty szczepień w placówkach POZ. Kontrole z zakresu szczepień zostały przeprowadzone w 27 placówkach lecznictwa

ambulatoryjnego. W 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu monitoringu łańcucha chłodniczego przy przechowywaniu preparatów szczepionkowych, zalecenia pokontrolne dotyczące powyższych nieprawidłowości zostały wykonane w 2024 r.

W pozostałych kontrolowanych punktach szczepienia są realizowane na bieżąco, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Preparaty szczepionkowe w punktach szczepień są przechowywane w urządzeniach chłodniczych pod nadzorem personelu medycznego odpowiedzialnego za realizację szczepień. Na 27 placówek POZ realizujących szczepienia 17 posiada monitoring całodobowy z powiadamianiem w urządzeniach chłodniczych, natomiast 10 placówek nie przechowuje szczepionek w miejscu świadczeń, na czas realizacji szczepień transportuje je z placówek posiadających monitoring.

MONITORNG JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie powiatu przeworskiego stanowi 13 wodociągów sieciowych które oparte są wyłącznie na ujmowaniu wód podziemnych i zaopatrują w wodę ok. 71 000 mieszkańców. Objęte są one stałym monitoringiem jakości wody, prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku i właścicieli wodociągów.

W roku ubiegłym z urządzeń wodociągowych w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, pobrano do badań laboratoryjnych 71 próbek wody, a w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez producentów wody z ww. wodociągów pobrano 237 próbek wody pitnej i 1 próbka wody surowej. Ponadto pobrano 56 próbek wody na zlecenie klientów. Po przeanalizowaniu wszystkich wyników badanych próbek wody stwierdzono, że w 17 próbkach pobranych na 6 wodociągach (Jawornik Polski, Rozbórz, Urzejowice, Dębów, Sieniawa, Kańczuga) odnotowano niezgodności parametrów tj.: mangan, żelazo, amonowy jon, mętność, ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C, bakterie grupy coli, enterokoki kałowe. Po przeprowadzeniu działań naprawczych i badań kontrolnych jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. na ww. wodociągach.

Do parametrów dyskwalifikujących jakość wody pod względem chemicznym należy przede wszystkim – mangan. Długofalowe utrzymywanie się większych stężeń manganu powyżej wartości określonej normą, tj. powyżej 50 µg/l Mn/l może być szkodliwe dla zdrowia ludzi tj. podrażnienia ośrodkowego układu nerwowego, marskość wątroby oraz uszkodzenia ścian naczyń włosowatych układu krwionośnego. Podobnie jak miedź mangan może kumulować się w wątrobie. Ilość manganu przyswajanego z normalnej diety całkowicie zaspokaja potrzeby organizmu. W wodzie wodociągowej mangan i jego związki mogą występować jako wynik braku lub mało efektywnego procesu uzdatniania wody czego wynikiem jest nieprzyjemny, stęchły smak i zapach wody. Obecność manganu w wodzie do picia i do celów gospodarczych powoduje tworzenie plam i brązowych zacieków na urządzeniach sanitarnych i sprawia, że woda nie nadaje się do prania.

W roku 2024 nie przyznawano żadnych odstępstw w odniesieniu do załącznika nr 1 część B rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości związanych z przekroczeniami, woda dostarczana wodociągami sieciowymi nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Nie wykryto w niej metali ciężkich oraz związków chemicznych tj.: suma pestycydów, suma trichloroetenu i tetrachloroetenu, suma wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, suma trihalometanów. Producenci wody prowadzili regularnie wewnętrzną kontrolę jakości produkowanej wody zgodnie z ustalonymi wcześniej harmonogramami poboru próbek wody do badań, jak również terminowo przesyłali sprawozdania z badania próbek wody.

Na wodociągu „Przeworsk” od dnia 02.08.2024 r. wznowiono dawkowanie do wody pitnej preparatu SeaQuest. Pobrano łącznie 44 próbek wody w ramach monitoringu kontrolnego dotyczącego stosowania preparatu SeaQuest- próbki wody nie były kwestionowane.

W minionym roku zostały również przeprowadzone inwestycje na wodociągach:

- „Dębów” - zrealizowano zadanie pn. „Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Dębowie, Gmina Gać” poprzez zainstalowanie węzła filtracji składającego się z dwóch odżelaziaczy IWO-M 300-742 FA i zbiornika z nadmanganianem potasu.
- „Przeworsk” - wybudowano nową studnię nr 8 w Rozborzu Trojanach zasilającą teren miasta Przeworska
- „Urzejowice” – w ramach inwestycji wybudowano zbiorniki na wodę i budynek Stacji Uzdatniania Wody

Dokonano odbioru Stacji Uzdatniania Wody wraz ze zbiornikami na wodę surową i uzdatnioną w miejscowości Urzejowice. Stan sanitarno – techniczny i porządkowy obiektu i przyległego terenu bardzo dobry.

Ocena jakości ciepłej wody w instalacji wewnętrznej w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp. za rok 2024

W 2024 r. w ramach kontroli zostało pobranych z natrysków 25 próbek ciepłej wody (9 próbek w ramach nadzoru sanitarnego, 16 próbek w ramach kontroli wewnętrznej) w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp. z których 6 próbek wody zostały zakwestionowane, ponieważ nie odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zarządcy obiektów prowadzili wewnętrzną kontrolę jakości ciepłej wody, zgodnie z ustalonymi wcześniej harmonogramami poboru próbek wody do badań.

Ocena jakości wody w „Kąpielisku Łopuszka Mała” za rok 2024

W 2024 r. na terenie powiatu przeworskiego funkcjonowało jedno kąpielisko w gminie Kańczuga. Kąpielisko to zlokalizowane jest na zbiorniku retencyjnym (zalewie) w miejscowości Łopuszka Mała 202. Właścicielem obiektu jest Gmina Kańczuga, a Organizatorem jest Kańczucki Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kańczudze, który odpowiedzialny jest za przestrzeganie wymagań sanitarno-technicznych i porządkowych kąpieliska. Organizator jak i administrator kąpieliska posiadali aktualny profil wody w kąpielisku. Przed sezonem jak i w sezonie kąpielowym pobrano z kąpieliska do badania łącznie 4 próbki wody i wydano 4 bieżące oceny jakości wody. Przeprowadzono również 2 kontrole m.in. dot. oceny stanu sanitarno – technicznego i porządkowego pomieszczeń sanitarno - szatniowych, stanowiących zaplecze kąpieliska i otoczenia oraz dokonywano oceny wizualnej jakości wody. Podczas kontroli ww. obiektu nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia i otoczenie utrzymane były w dobrym stanie sanitarno – technicznym i porządkowym.

Pobrane próbki wody pod względem mikrobiologicznym i innych wymagań wizualnych nadzorowanej wody nie były kwestionowane i jakość wody w kąpielisku odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.

W trakcie trwania sezonu nie stwierdzono pogorszenia jakości wody w kąpielisku i nie odnotowano innych zanieczyszczeń w wodzie, które mogłyby mieć niekorzystny wpływ na jakość wody i zdrowie osób kąpiących się.

W stosunku do lat ubiegłych jakość wody nie uległa zmianie, nie stwierdzono sinic, a jakość wody w kąpielisku przez cały sezon była przydatna do kąpieli, co potwierdzają to wydane przez PPIS w Przeworsku bieżące oceny jakości wody.

Po czteroletnim funkcjonowaniu kąpieliska (cztery sezony od 2021 r. do 2024 r.) i na podstawie zgromadzonych sprawozdań z badań próbek wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przeworsku w roku bieżącym dokonał po raz pierwszy klasyfikacji jakości wody w kąpielisku i ocenił jako „doskonała”.

Ocena jakości wody w basenach kąpielowych za rok 2024

1. Basen kąpielowy otwarty znajduje się przy ul. Krakowskiej 4 w Przeworsku. Właścicielem obiektu jest Gmina Miejska Przeworsk, zaś administratorem jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Przeworsku. Basen kąpielowy otwarty w sezonie letnim był nieczynny ze względu na pojawienie się problemów technicznych związanych ze znacznym ubytkiem wody w niecce basenowej dużej.

2. Pływalnia otwarta zlokalizowana jest na terenie Zespołu Pałacowo Parkowego w Hadlach Szklarskich 70. Właścicielem obiektu jest Gmina Jawornik Polski. W trakcie trwania sezonu w ramach prowadzonej kontroli jakości wody pobrano do badania 42 próbki wody.

W wyniku oceny sprawozdań z przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenia w zakresie chloroformu, $\sum$ THM, utlenialności, chloru związanego i chlor wolny.

W związku z powyższym PPIS w Przeworsku nakazywał podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia wody do wymaganej jakości zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. Pod względem mikrobiologicznym, w kierunku Legionella próbki wody nie były kwestionowane. W okresie funkcjonowania pływalni do chwili obecnej nie odnotowano żadnych niepożądanych reakcji związanych z kąpielą.

3. Basen kąpielowy kryty zlokalizowany jest przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Przeworsku. Właścicielem obiektu jest Gmina Miejska w Przeworsku, natomiast administratorem jest Szkoła Podstawowa Nr 1 w Przeworsku. W minionym roku pobrano 43 próbki wody pod kątem mikrobiologicznym i fizykochemicznym. Pod kątem fizykochemicznym woda nie była kwestionowana i spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), natomiast pod względem mikrobiologicznym stwierdzono przekroczenia w 2 próbkach wody tj.: - Legionella sp. = 300 [242;372] jtk/100 ml, - Pseudomonas aeruginosa > 80 jtk/100 ml. Wobec czego PPIS w Przeworsku decyzjami nakazał zamknięcie ww. pływalni do czasu doprowadzenia jakości wody do stanu niezagrożającego zdrowiu ludzi. Po przeprowadzeniu odpowiednich działań naprawczych i po przeanalizowaniu badań rekontrolnych, wydane zostały decyzje dopuszczające pływalnię do użytkowania.

4. Basen kąpielowy kryty zlokalizowany w Sieniawie. Właścicielem obiektu jest Gmina Sieniawa, a administratorem Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji „Sokół” w Sieniawie. W okresie funkcjonowania pływalni pobrano do badań laboratoryjnych 33 próbki wody. Jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Wszystkie pobrane próbki wody pod kątem mikrobiologicznym i fizykochemicznym nie były kwestionowane.

W okresie funkcjonowania pływalni do chwili obecnej nie odnotowano żadnych niepożądanych reakcji związanych z kąpielą.

Hotele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Pod nadzorem inspekcji sanitarnej w 2024 roku znajdowało się 5 obiektów w których świadczone są usługi hotelarskie, w 3 obiektach zostały przeprowadzone kontrole sanitarne. Ich stan sanitarno-techniczny i porządkowy nie budził zastrzeżeń. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny skontrolowanych obiektów dobry.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

PSSE w Przeworsku nadzorowała 116 zakładów (59 zakładów fryzjerskich, 44 zakłady kosmetyczne, 2 zakłady tatuażu, 5 odnowy biologicznej, 6 innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług). Zakłady te są objęte szczególnym nadzorem pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej, gdyż są to miejsca, w których istnieje niebezpieczeństwo zakażenia wirusami krwiopochodnymi (HBV – wirusowe zapalenie wątroby typu B, HCV – wirusowe zapalenie wątroby typu C, HIV), bakteriami chorobotwórczymi (np. gronkowce) i różnymi grzybicami skóry. Aby w tego typu salonach i gabinetach było bezpiecznie pracownicy PSSE w Przeworsku przeprowadzając kontrole sprawdzają, czy podczas świadczenia usług przestrzegane są podstawowe wymagania sanitarne, a personel realizuje procedury p/epidemiczne. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny skontrolowanych obiektów dobry. Udzielano również instruktażu dot. odpowiedniej dezynfekcji instalacji i urządzeń wodnych oraz profilaktyki zakażeń Legionellozy i pozostawiano materiały oświatowo- zdrowotno- edukacyjne do realizacji Kampanii Beauty dla salonów kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W minionym roku pod nadzorem znajdowały się również inne obiekty użyteczności publicznej tj.: dom pomocy społecznej, schronisko dla bezdomnych, dworce autobusowe, toalety ogólnodostępne i na targowiskach, place zabaw, obiekty sportowe, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny skontrolowanych obiektów dobry.

NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

1. Zakres nadzoru sanitarnego

Zakres bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku obejmował kontrolę przestrzegania przez podmioty działające na rynku wprowadzonych w zakładach żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w tym przepisów prawa żywnościowego, dotyczących:

- 1) warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- 2) warunków zdrowotnych produkcji materiałów oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W rejestrze zakładów PPIS w Przeworsku w 2024 roku znajdowało się 1128 obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym:

- 553 zakłady produkcji żywności: 9 piekarni, 8 ciastkarni, 1 wytwórnia lodów, 8 automatów do lodów, 2 zakłady garmażeryjne, 7 przetwórni owocowo-warzywnych, 1 wytwórnia napojów bezalkoholowych, 2 zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, 12 innych wytwórni żywności, 7 producentów żywności w warunkach domowych, 496 producentów produkcji pierwotnej w tym 4 rolniczy handel detaliczny,
- 376 obiektów obrotu żywnością, w tym: 192 sklepów spożywczych, 5 kiosków spożywczych, 90 środków transportu żywności, 25 aptek, 5 obiektów ruchomych i tymczasowych, 56 innych obiektów obrotu żywnością, 3 magazyny hurtowe,
- 81 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym: 23 zakładów żywienia otwartego -restauracje, 50 zakładów małej gastronomii (fast-food, pijalnie piwa), 7 zakładów małej gastronomii ruchomych i tymczasowych, 1 gospodarstwo agroturystyczne,
- 92 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego: 1 stołówka pracownicza, 1 bufet przy zakładzie pracy, 1 żywienie w szpitalu, 1 żywienie w domu pomocy społecznej, 5 stołówek żłobkach, 41 stołówek szkolnych, 21 stołówek w przedszkolach, 1 stołówka w internacie, 3 stołówki w domach dziecka, oraz 17 innych zakładów żywienia,
- 7 zakładów usług cateringowych.
- 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 14 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością (sklepy).

W roku 2024 wyniki nadzoru przedstawiają się następująco:

- przeprowadzono - 471 kontroli sanitarnych, w tym 101 kontroli interwencyjnych,
- skontrolowano - 280 zakładów objętych nadzorem ,
- zatwierdzono - 32 nowe zakłady,
- wydano -102 decyzje administracyjne,
- nałożono - 39 mandatów na kwotę 10.000 zł,

skierowano - 4 wnioski o nałożenie kar pieniężnych przez PPWIS oraz - 1 zawiadomienie do prokuratury.

2. Ogólna ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym prawa żywnościowego. Kontrole były prowadzone na podstawie analizy ryzyka zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Kontrole podmiotów działających na rynku spożywczym były prowadzone z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, obejmującej w szczególności stan faktyczny, klasyfikację obiektów i zakładów do kategorii niskiego, średniego lub wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów oceny sanitarnej. Wszystkie obiekty żywnościowo-żywieniowe znajdujące się w rejestrze zakładów na terenie powiatu przeworskiego sklasyfikowano na podstawie oceny ryzyka. Według przeprowadzonej oceny ryzyka: 570 zakładów zakwalifikowano do ryzyka niskiego, 144 do ryzyka średniego, a 417 do ryzyka wysokiego.

W grupie zakładów produkcji żywności do kategorii wysokiego ryzyka zaliczono 136 zakładów, ryzyka średniego – 31, ryzyka niskiego – 386. System HACCP funkcjonuje w 44 zakładach produkcji żywności. Dobre praktyki higieniczne i produkcyjne GHP/GMP zostały wdrożone w 453 zakładach.

W kategorii zakładów obrotu żywnością występuje 149 obiektów o niskim ryzyku, 51 o średnim ryzyku i 176 o ryzyku wysokim. Dobra praktyka higieniczna, produkcyjna GHP/GMP lub jej elementy wdrożone są w 376 obiektach, system HACCP w 234.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego, 16 zakładów zaliczono do kategorii niskiego ryzyka, 59 zakładów zakwalifikowano do kategorii średniego ryzyka oraz 105 zakładów z kategorii wysokiego ryzyka. Dobra praktyka higieniczna, produkcyjna GHP/GMP wdrożona jest w 180 obiektach, system HACCP w 166.

Wśród obiektów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością znajduje się: 5 wytwórni i 14 miejsc obrotu (sklepy). Po dokonanej analizie ryzyka w odniesieniu do ww. zakładów - do kategorii niskiego ryzyka zaliczono 19 obiektów. Dobra Praktyka Produkcyjna, system HACCP zostały wdrożone ogółem w 5 obiektach.

5. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad zakładami żywienia zbiorowego typu otwartego

Kontrolą objęto przede wszystkim zakłady zbiorowego żywienia typu otwartego wysokiego ryzyka, wytypowane na podstawie przeprowadzonej analizy zagrożeń i ich wpływu na zdrowie ludzi, zgłaszane w ramach interwencji przez konsumentów oraz zakłady małej gastronomii serwujące na wynos przekąski i dania gotowe lub na szybko przyrządzone

z półproduktów i gotowych potraw, prowadzące sprzedaż na wynos lub na miejscu bądź w ogródku gastronomicznym.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku znajduje się 81 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym: 23 restauracje, 50 zakładów małej gastronomii oraz 7 zakładów małej gastronomii w obiektach ruchomych i tymczasowych, 1 gospodarstwo agroturystyczne.

Skontrolowano 49 zakładów, w tym 30 obiektów małej gastronomii.

Ogółem przeprowadzono 73 kontrole, w tym 13 interwencyjnych, w obiektach małej gastronomii 47 kontroli, w tym interwencyjnych 10 kontroli.

Zatwierdzono 8 nowych zakładów, w tym 2 obiekty małej gastronomii.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych podejmowano działania – zgodnie z kompetencjami i obowiązującymi przepisami prawa, a w szczególności:

- nałożono 7 grzywien w drodze mandatu na kwotę 2.100 zł, w tym w zakładach małej gastronomii 4 na kwotę 1.200 zł,
- wydano ogółem 17 decyzji administracyjnych, w odniesieniu do zakładów małej gastronomii wydano 9 decyzji administracyjnych.

6. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2024 r. w ewidencji nadzorowanych środków transportu żywności znajdowało się 90 środków transportu z wdrożonymi zasadami GHP oraz 34 z wdrożonym systemem HACCP. W roku sprawozdawczym zatwierdzono 5 nowych środków transportu żywności, należących do firm transportowych, świadczących usługi transportowe krajowe i międzynarodowe.

Zakłady produkujące żywność posiadają na ogół własne środki transportu, które zostały skontrolowane podczas kontroli zakładów produkcyjnych. Większość obiektów obrotu żywnością korzysta z usług hurtowników, którzy dysponują odpowiednimi środkami transportu, dobrymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu środków spożywczych. Niektóre zakłady korzystają z usług specjalistycznych firm transportowych, samochody te posiadają urządzenia monitorujące nie tylko temperaturę przewozu żywności, ale również czas transportu i postoju.

Podczas kontroli zakładów żywienia zbiorowego zwracano uwagę na warunki transportu żywności w formie cateringu, stan opakowań transportowych do przewozu dań oraz stan sanitarny środków transportu.

7. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Zgodnie z zatwierdzonym planem poboru próbek w ramach urzędowej żywności i monitoringu pobrano do badania 244 próbki żywności w tym 2 próbki materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Pobrane próbki badane były w następujących kierunkach: mikrobiologia, metale, azotany, antybiotykoodporność, żywność wzbogacona (witaminy i inne żywieniowe), substancje dodatkowe, WWA, pestycydy, błonnik, histamina, akryloamid, mikotoksyny, radiologia,

alergeny, alkaloidy tropanowe, furan, kofeina, alkaloidy opium, substancje dodatkowe, migracja specyficzna, migracja globalna (materiały do kontaktu z żywnością).

Zakwestionowaniu uległy 4 próbki: 2 próbki pobrane w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego w kierunku badań mikrobiologia - Salmonella spp. oraz obecności bakterii grupy coli, 1 próbka pobrana w zakładzie produkcyjnym - kierunek badań alergeny- białko soi, 1 próbka pobrana w obrocie - kierunek badań mikrobiologia - Salmonella spp. W każdym przypadku podejmowano działania zgodne z kompetencjami, powiadomiono właściwe organy o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Sporządzono 2 powiadomienia i przekazano je do sieci systemu RASFF o niebezpiecznej żywności.

8. Znakowanie środków spożywczych

Prawidłowe znakowanie zawierające obowiązkowe informacje na temat żywności, w tym dotyczące substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji służy ochronie zdrowia konsumentów poprzez zapewnienie podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz bezpiecznego stosowania żywności. Dlatego próbki pobierane do badań laboratoryjnych oceniane są m.in. w kierunku zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami. W 2024 r. oceniono 159 próbek. W 1 przypadku w wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono niedeklarowaną obecność białka soi w pieczywie, w stosunku do producenta podjęto natychmiastowe działania polegające na uzupełnieniu oznakowania w tym zakresie. Wystosowano wniosek o ukaranie do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora sanitarnego za nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych, określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r., w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/946/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz UE L 304 z 22.11.2011, str.18, z późn.zm).

9. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów oraz zatrucia grzybami

Pod nadzorem stacji nie znajdują się przetwórnice grzybowe.

W roku 2024 sprawowany był nadzór nad obrotem grzybami suszonymi oraz przetworami grzybowymi. Nadzór prowadzony był na bieżąco, jednak prace w tym zakresie wzmożono w okresie jesiennym oraz zimowym tj. przedświątecznym. Nadzór nad wykorzystywaniem grzybów kontrolowano w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego oraz w miejscach produkcji żywności z dodatkiem grzybów.

Podczas kontroli sanitarnej zwracano uwagę na sprzedaż w jednostkowych opakowaniach oraz oznakowanie towaru umożliwiające identyfikację produktu i producenta. Sprawdzano zgodność obrotu grzybów suszonych z prawem żywnościowym w zakresie zapewnienia sprzedaży wyłącznie atestowanych produktów. Stwierdzono właściwe warunki

przechowywania i sprzedaży grzybów. W skontrolowanych obiektach obrót grzybami suszonymi oraz przetworami grzybowymi prowadzony był prawidłowo.

W ramach prowadzonej działalności edukacyjno-szkoleniowej dla konsumentów w zakresie wiedzy na temat grzybów oraz zasad ich zbierania – zorganizowano 1 wystawę grzybów w ramach organizowanych imprez plenerowych.

W zakresie organizacji poradnictwa na stronie internetowej stacji zamieszczono podstawowe informacje dotyczące grzybów oraz zasad ich zbierania, klasyfikacji grzybów, oraz informację o możliwości dokonania oceny zebranych grzybów w ramach porad grzybowych. Udzielano instruktaży w zakresie grzybów świeżych i suszonych. Wydano 10 atestów na grzyby suszone indywidualnym osobom.

Na terenie powiatu nie odnotowano zatruć grzybami.

10. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

Powiadomienia RASFF związane są z wycofaniem produktu (żywności, paszy, wyrobów do kontaktu z żywnością) z obrotu i/lub od konsumentów. Obowiązek wycofania żywności i pasz, które są niezgodne z wymaganiami w zakresie ich bezpieczeństwa, spoczywa na podmiotach działających na rynku żywności i pasz, zgodnie z art. 19 i 20 rozporządzenia (WE) nr 178/2002.

W 2024 roku otrzymano informację o niebezpiecznej żywności, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością:

- powiadomienia alarmowe dot. żywności – 14 ,
- powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań dot. żywności – 11 powiadomień,
- powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań dot. suplementów diety – 2
- powiadomienia alarmowe dot. materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością- 2
- powiadomienia informacyjne w celu podjęcia działań dot. materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością - 1 .

Przeprowadzono 83 kontrole interwencyjne w związku z otrzymanymi powiadomieniami, z obrotu wycofano produkty objęte powiadomieniami oraz monitorowano proces zwrotu tych produktów do hurtowni, tj.:

- herbatkę fix rumiankowo- koperkowa, w związku z wykryciem alkaloidów pirolizydynowych – w ilości 4 szt.,
- konserwę turystyczną, mielonka wieprzowa sterylizowana w związku z obecnością niezadeklarowanego alergenów – białka soi w produkcie –w ilości 2 szt.,
- mak niebieski, pochodzący z Czech, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy zawartości morfiny i zawartości kodeiny – w ilości 3 szt.,
- pietruszkę suszoną nać, która została zużyta również do produkcji mieszanek przypraw, w związku z przekroczeniem NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych – w ilości 115 kg,
- chałwę w związku ze stwierdzenia obecności bakterii Salmonella w 25g produktów – w ilości 9 szt.
- herbatę Loyd Madras czarną liściastą łamaną, kraj pochodzenia Indie, w związku z przekroczeniem NDP pozostałości pestycydu (fenobukarb) – w ilości 4 szt.,

- kminek rzymski mielony, w związku przekroczeniem najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych – w ilości 7 szt.,
- herbatkę ziołową MELISA w związku z przekroczeniem NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych – w ilości 1 szt.,
- łąpatkę do patelni, kraj pochodzenia Niemcy, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowej aminy aromatycznej: 4,4'-MDA- w ilości 45 szt.,
- łyżkę cedzakową, kraj pochodzenia Niemcy, w związku ze stwierdzeniem przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowej aminy aromatycznej: 4,4'-MDA -w ilości 8 szt.,
- komplet dwóch kubków termicznych z wzorem ziół serii PETER marki ALLESKEN , w związku z wykryciem migracji ołowiu i kadmu – 2 komplety.

11. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety

Pod nadzorem stacji nie znajdują się producenci suplementów diety, importerzy oraz hurtownie prowadzące obrót suplementami diety. Nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety sprawowany jest zgodnie z ustawowymi kompetencjami obejmuje kontrole interwencyjne w ramach systemu RASFF oraz realizację planu pobierania próbek.

W rejestrze przedsiębiorców podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajduje się 25 aptek, które zajmują się między innymi obrotem suplementami diety, oraz 3 przedsiębiorców zajmujących się internetową sprzedażą suplementów diety.

W 2024 r. przeprowadzono 25 kontroli w aptekach tj. 19 kontroli interwencyjnych w ramach systemu RASFF, 6 kontroli w związku z poborem próbek do badań laboratoryjnych oraz 1 kontrolę u przedsiębiorcy zajmującego się internetową sprzedażą suplementów diety. Zgodnie z zatwierdzonym planem poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badania próbki suplementów diety. Łącznie pobrano 14 próbek, w kierunku badań zanieczyszczenia mikrobiologiczne: *Salmonella* spp., *Listeria monocytogenes*, zawartość magnezu, zawartość wapnia, WWA, zawartość błonnika, zawartość kofeiny oraz organoleptyka, znakowanie.

Wyniki badań były zgodne z rozporządzeniami.

12. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów znajdujących się w obrocie.

W 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, związane z wycofaniem produktów w ramach systemu RASFF.

Podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych w zakładach wykorzystujących materiały i wyroby do kontaktu z żywnością do pakowania żywności, zwracano uwagę na oznakowanie pod kątem przestrzegania wymagań obowiązujących przepisów dotyczących prawidłowego znakowania tego typu produktów w tym posiadanie deklaracji zgodności na stosowane materiały i wyroby.

W 2024 r. zgodnie z zatwierdzonym planem poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badania 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

ZAKRES BADAŃ PRÓBEK MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCI W 2024 r.

Lp.	Nazwa próbki	Kierunek badań*	Wynik badania
1.	Talerz DUO tone	Migracja specyficzna formaldehyd	zgodny
2.	Woreczki śniadaniowe	Migracja globalna	zgodny

13. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego zamkniętego

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie istotnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych grup konsumentów (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach i przedszkolach, wychowanków domów dziecka, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, itp.).

Podczas kontroli zwracano uwagę na stan sanitarny obiektów oraz zasady racjonalnego żywienia, zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności zgodnie z opracowanymi publikacjami przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny. Dla większości obiektów mają one formę zaleceń oraz spełniają rolę edukacyjną w praktycznej realizacji tego rodzaju żywienia.

Pod nadzorem PPIS w Przeworsku znajduje się 21 przedszkoli, 5 żłobków, 1 internat, 1 dom opieki społecznej. Żywnienie prowadzone jest w ramach własnej jednostki lub całościowo w systemie cateringowym, bazującym na produktach i daniach przygotowywanych i dostarczanych przez podmioty zewnętrzne świadczące usługi cateringowe.

W tych obiektach przeprowadzono łącznie 19 kontroli, a wobec stwierdzonych niezgodności wydano 7 decyzji administracyjnych.

13.1 Kontrole żywienia w szpitalu

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Przeworsku znajdował się 1 szpital powiatowy, który korzystał z usług firmy cateringowej. Kontrolą objęto firmę świadczącą usługi cateringowe, w zakresie oceny stanu sanitarnego przy produkcji posiłków oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przeworsku w zakresie oceny sposobu żywienia pacjentów w szpitalu.

Łącznie przeprowadzono 5 kontroli, w tym 4 w firmie cateringowej oraz 1 bloku żywienia w szpitalu. Wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości dot. wymagań higieniczno-sanitarnych w zakładzie świadczącym usługi cateringowe zostały wykonane.

Ocenę sposobu żywienia pacjentów przeprowadzono na podstawie jadłospisów dekadowych opracowanych dla diety podstawowej wg *Arkusza oceny dekadowej jadłospisów – załącznik nr 1* zgodnie z *Programem oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków*, opracowany przez GIS we współpracy z IŻŻ oraz przedstawicielami WSSE i PSSE rekomendowany przez GIS (wydanie z 2019 r.). Ocenie poddano jadłospis dekadowy na podstawie jadłospisów wraz z recepturami przedstawionymi z książki receptur.

W szpitalu został wdrożony program „DOBRY POSIŁEK w SZPITALU”. Dodatkowy posiłek dostarczany jest na oddziały wraz z kolacją (mleko w kartonach, owoce, soki wieloowocowe, bułka maślana, dieta z ograniczeniem łatwo przyswajalnych węglowodanów obejmuje dodatkowo kanapki, soki warzywne).

Ocena została przeprowadzona zgodnie z przedstawionym jadłospisem, który uwzględnia założenia projektu. Jadłospis w ocenie jakościowej otrzymał 30,6 pkt na max 34 pkt, co wskazuje, iż sposób żywienia oceniono jako prawidłowy.

Analizę jadłospisu dokonano pod kątem szczegółowych zagadnień zawartych w arkuszu oceny. Ponadto w szpitalu opracowano księgę systemu HACCP dot. dystrybucji i nadzoru nad jakością żywienia pacjentów w szpitalu. Organizację żywienia ocenia się pozytywnie.

13.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty

Żywienie dzieci i młodzieży w stołówkach znajdujących się w jednostkach systemu oświaty prowadzone jest w formie samodzielnej produkcji posiłków przez jednostkę systemu oświaty lub w formie cateringowej - produkcja posiłków przez firmę zewnętrzną. Obserwuje się zwykłą tendencję prowadzenia żywienia dzieci i młodzieży w szkołach w formie „cateringowej”. W wielu stołówkach szkolnych serwuje się jeden posiłek, składający się tylko z jednego dania podawanego na gorąco w postaci zupy lub drugiego dania, naprzemiennie w ciągu tygodnia, i nie jest to posiłek kwalifikowany jako obiad. Taka forma żywienia ma miejsce zarówno w żywieniu prowadzonym przez podmioty, jak i prowadzonym przez firmy cateringowe.

Po nadzorem PPIS w Przeworsku znajduje się 41 stołówek szkolnych prowadzących żywienie dzieci i młodzieży. Posiłki II daniowe produkowane na miejscu podawane są w 6 placówkach, natomiast posiłki II daniowe dostarczane w systemie cateringowym podawane są w 3 placówkach. Posiłki I daniowe produkowane na miejscu podawane są w 5 placówkach natomiast I daniowe dostarczane w systemie cateringowym w 27 placówkach. W 12 placówkach prowadzone jest przygotowywanie posiłków na miejscu, w pozostałych tj. 29 posiłki dostarczane w formie cateringu.

W trakcie przeprowadzonych kontroli posiłki w stołówkach szkolnych oceniano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016r.poz.1154).

W trakcie przeprowadzonej oceny jadłospisów posiłków szkolnych stwierdzono, że osoby sporządzające jadłospisy zastosowały się do zaleceń rozporządzenia.

Jadłospisy dostępne były do wiadomości uczniów i rodziców w jadalniach szkolnych, z uwzględnieniem składników użytych do produkcji posiłków, w tym składników alergennych. W 2024 r. w ramach oceny sposobu żywienia pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki posiłków obiadowych (2 próbki w stołówkach szkolnych przygotowujących posiłki we własnym zakresie oraz 1 posiłek dostarczany w formie cateringu).

Ocenę sposobu żywienia przeprowadzano na podstawie wyników badań laboratoryjnych pobieranych próbek posiłków, w aspekcie jakościowym, ilościowym oraz wartości energetycznej i odżywczej posiłków, w porównaniu z normami żywienia opracowanymi dla odpowiednich grup wiekowych dla populacji polskiej, informacje przekazano jednostkom systemu oświaty. Nie stwierdzono niezgodności.

Podczas kontroli w placówkach szkolnych zwracano uwagę na środki spożywcze wprowadzane do sprzedaży w sklepikach szkolnych lub w automatach wendingowych. W 1 przypadku stwierdzono, iż w sklepiku szkolnym wprowadzane są do obrotu środki spożywcze niezgodne z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Wprowadzano produkty z zawyżoną zawartością cukru w produktach gotowych do spożycia oraz napoje z dodatkiem cukru i substancji słodzącej. W stosunku do osoby odpowiedzialnej wystosowano wniosek o nałożenie kary pieniężnej przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

12. Ocena małej gastronomii i żywienia zbiorowego w okresie letnim (podsumowanie AKCJI LATO za okres od 20.06.2024r.do 30.09.2024r.)

W okresie letnim zgodnie z założeniami Planu Zasadniczych Zadań dokonywano kontroli między innymi zakładów małej gastronomii w tym obiektów ruchomych i tymczasowych na piknikach i imprezach plenerowych, zakładów żywienia zamkniętego obsługującego zorganizowany wypoczynek (obozy, kolonie, wczasy).

Kontrole przeprowadzane były w godzinach pracy, w godzinach popołudniowych oraz dniach wolnych od pracy. Przeprowadzono łącznie 32 kontrole.

Skontrolowano:

- 24 zakładów małej gastronomii,
- 4 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego podczas kolonii i obozów.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na stan sanitarno-techniczny obiektów, warunki przechowywania surowców oraz dań gotowych, warunki produkcji środków spożywczych, terminy przydatności środków spożywczych do spożycia, przestrzeganie procedur i instrukcji systemu HACCP.

W obiektach małej gastronomii stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne i porządkowe tj.: brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, brudne urządzenia chłodnicze, brak segregacji środków spożywczych w urządzeniach chłodniczych, nieprawidłowe gromadzenie odpadów, brak bieżącej wody w części produkcyjnej zakładu.

W zakładach w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego osoby winne ukarano mandatem karnym, a w przypadku nieprawidłowości sanitarno-technicznych wydano 3 decyzje administracyjne.

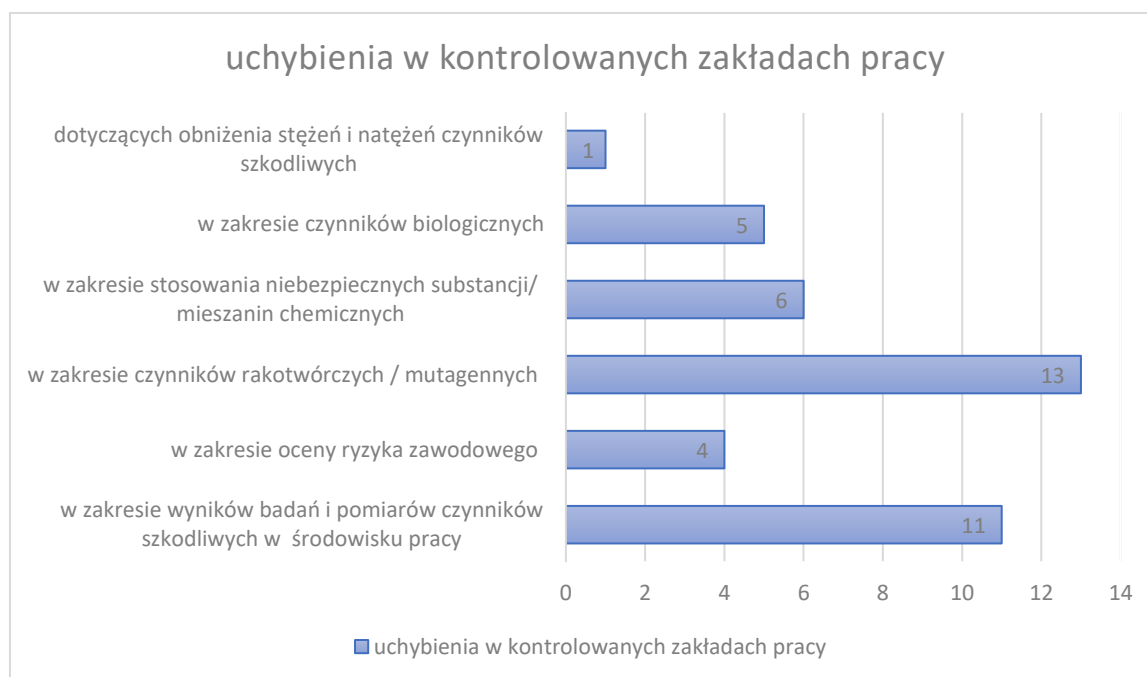
NADZÓR NAD STANEM SANITARNO-HIGIENICZNYM ZAKŁADÓW PRACY

ŚRODOWISKO PRACY

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Przeworsku w 2024 r. kontynuowała działania na rzecz poprawy warunków higieny środowiska pracy. W wyniku tych kontroli dokonano rozpoznania poziomu narażenia na czynniki chemiczne, biologiczne, rakotwórcze oraz fizyczne w środowisku pracy. Nadzór nad warunkami pracy polega m.in. na ocenie warunków pracy, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, wykonywaniu pomiarów, badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu ww. czynników na zdrowie pracujących, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2024 r. związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

W powiecie przeworskim dominuje przemysł drzewny, metalowy, rolno - spożywczy oraz leśnictwo. W 2024 r. w ramach prowadzonych działań inspekcyjnych przeprowadzono 89 kontroli sanitarnych w 70 podmiotach gospodarczych. W związku ze stwierdzeniem naruszeń wymogów higieniczno – zdrowotnych wydano 10 decyzji administracyjnych zawierających 32 nakazy mające na celu poprawę warunków pracy.

Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli wynikały z nieznajomości lub nieświadomości przepisów prawnych, a także z konieczności ponoszenia kosztów przez pracodawców, związanych przede wszystkim z wykonywaniem systematycznych badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz poprawy stanu technicznego zaplecza higieniczno-sanitarnego. Na podstawie prowadzonego nadzoru sanitarnego w zakresie higieny pracy można zauważyć, że mimo stwierdzanych nieprawidłowości, pracodawcy wykazują zaangażowanie w zapewnianie pracownikom bezpiecznych warunków pracy. Zwiększa się również świadomość zawodowa samych pracowników w odniesieniu do zagrożeń w środowisku pracy, jak również w przestrzeganiu procedur i stosowaniu indywidualnych ochron osobistych, zabezpieczających przed powstawaniem chorób zawodowych czy wypadków przy pracy. Istotnym czynnikiem w zachowaniu odpowiedniego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów pracy jest systematyczny nadzór w tym zakresie. Prowadzona działalność kontrolna w dużym stopniu przyczynia się bowiem do podnoszenia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zatrudnionych w kontrolowanych zakładach pracy, szczególnie w warunkach narażenia zawodowego.

CZYNNIKI BIOLOGICZNE W MIEJSCU PRACY

Czynniki biologiczne to mikro - i makroorganizmy oraz ich struktury, których obecność w środowisku pracy może wpływać negatywnie na organizm ludzki i prowadzić do wystąpienia chorób zawodowych. Istotne narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy występuje w zakładach branży uprawy rolnej, produkcji wyrobów spożywczych, odprowadzania i oczyszczania ścieków, branży medycznej, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów, nadleśnictwie, w jednostkach państwowych (Straż Pożarna) oraz w zakładach pogrzebowych.

Pracodawcy zobowiązani są prowadzić rejestry w zakresie czynników biologicznych, m.in., wykaz prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz wykaz pracowników narażonych na działanie w/w czynników.

W 2024 r. PPIS w Przeworsku w powiecie przeworskim nadzorował warunki pracy w 54 zakładach, zatrudniających 941 osób pracujących w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 oraz 3 zagrożenia. Przeprowadzono 20 kontroli w 18 obiektach, podczas których stwierdzono nieprawidłowości w dwóch zakładach. Uchybienia dotyczyły braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia, braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia, braku procedury bezpiecznego postępowania z materiałem skażonym szkodliwymi czynnikami biologicznymi wraz z instrukcjami oraz braku opracowanej procedury dezynfekcji. W pozostałych zakładach kontrole wykazały, że pracodawcy starają się organizować procesy pracy tak, aby uniknąć lub zminimalizować uwalnianie się szkodliwego czynnika biologicznego w miejscu pracy. Pracownikom zapewnia się odpowiednie środki ochrony indywidualnej, które stosują podczas wykonywanej pracy (odzież i obuwie robocze, ochrony układu oddechowego, rękawice ochronne). Wykonywane są na bieżąco badania lekarskie

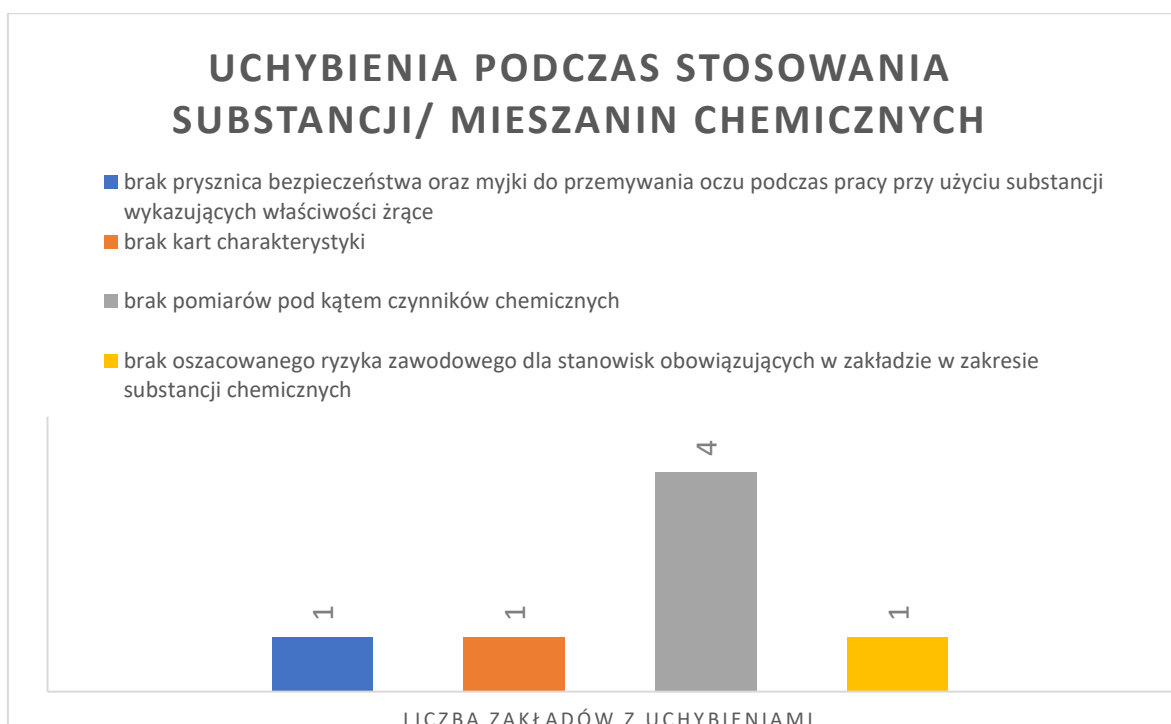
wstępne, okresowe i kontrolne, w których uwzględnia się narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne. W ramach profilaktyki, niektóre zakłady stosują szczepienia ochronne.

Na terenie powiatu przeworskiego brak zakładów, w których prowadzone są prace z organizmami genetycznie zmodyfikowanymi.

CHEMIKALIA - nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

Nadzór PPIS w Przeworsku w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 1272/2008 CLP w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin prowadzony był bezpośrednio w nadzorowanych zakładach pracy. Zakres stosowania rozporządzenia REACH zapewnia wysoki poziom ochrony zdrowia i środowiska, w tym propagowanie alternatywnych metod oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje oraz swobodny obrót substancjami na rynku wewnątrz unijnym przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności.

W 2024 r. przeprowadzono 15 kontroli w zakresie stosowania substancji/mieszanin niebezpiecznych. Wydano 3 decyzje administracyjne. Stwierdzone uchybienia dotyczyły: braku spisu stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych, braku prysznica bezpieczeństwa oraz myjki do przemywania oczu podczas pracy przy użyciu substancji wykazujących właściwości żrące, braku kart charakterystyki substancji/mieszanin niebezpiecznych oraz przekroczonego stężenia chwilowego ksylenu podczas malowania na mokro kanałów wentylacyjnych.

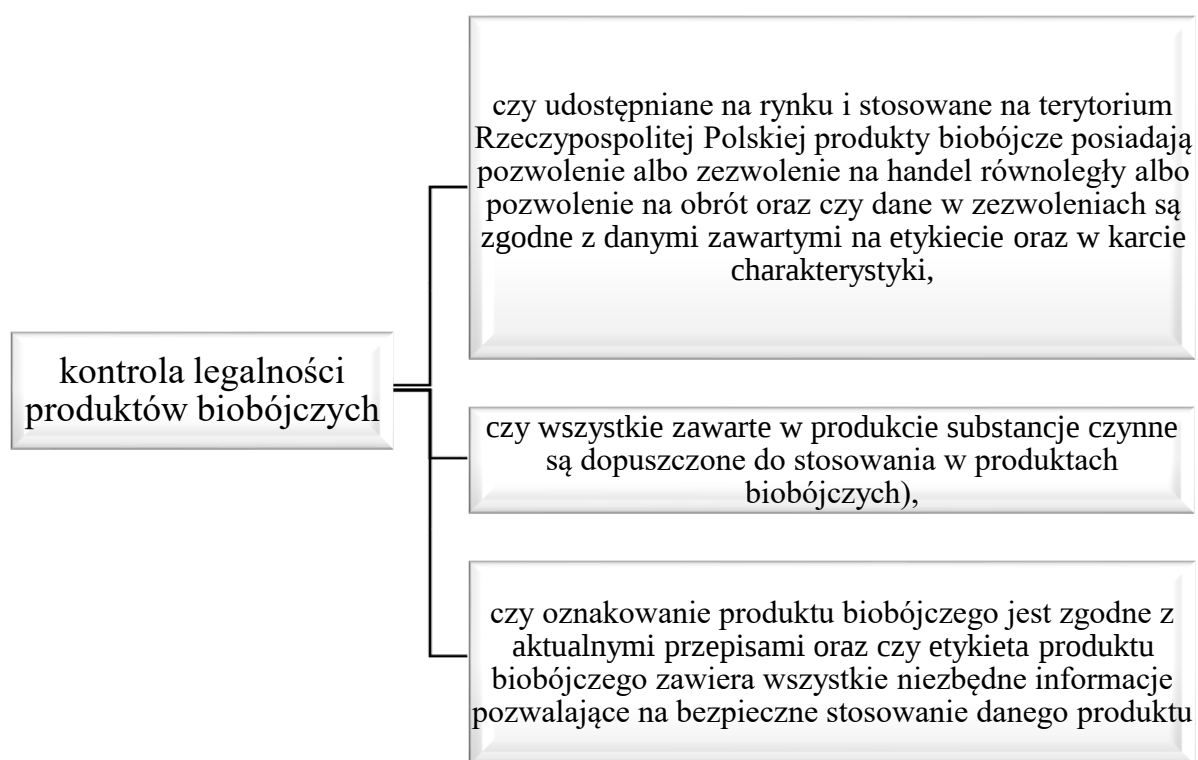

Nadzór nad produktami biobójczymi

Jednym z nadzorowanych obszarów przez PPIS w Przeworsku jest rynek produktów biobójczych, które wykorzystuje się m.in. do dezynfekcji, usuwania, odstraszania, wabienia i unieszkodliwiania mikroorganizmów oraz szkodników, takich jak m.in. komary, meszki, itp. Konieczność nadzorowania dystrybucji i stosowania tego rodzaju produktów związana jest z ochroną zdrowia ludzkiego, jak i środowiska naturalnego, ze względu na obecność w nich substancji biologicznie czynnych lub innych szczególnie niebezpiecznych.

Zasady wprowadzania do obrotu, a także nadzoru nad ww. produktami są regulowane przepisami krajowymi i Unii Europejskiej (ustawie z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów.

Głównym kierunkiem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych była kontrola legalności wprowadzanych w/w produktów do obrotu.

W 2024 r. przeprowadzono 19 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz 6 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. Nie stwierdzono niezgodności.

Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty stosujące i wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków: kategorii 2A (bezwodnik octowy), kategorii 2B (kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole), kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metyloowo-etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego), obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń Unii Europejskiej.

Na terenie działalności tutejszej Inspekcji brak podmiotów wprowadzających do obrotu prekursory kategorii 2 i 3. Przeprowadzono 7 kontroli u stosujących prekursory narkotykowe, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

PPIS w Przeworsku sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi. Przeprowadzono łącznie 12 kontroli w obiektach obrotu produktami kosmetycznymi oraz w zakresie zgodności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1223/2009 dot. produktów kosmetycznych w 4 obiektach. W 3 kontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nieprawidłowego oznakowania produktów kosmetycznych. Wobec powyższego wydano 3 decyzje administracyjne.

NOWE NARKOTYKI – NADZÓR NAD DOPALACZAMI

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na terenie powiatu przeworskiego nie stwierdzono stacjonarnych punktów sprzedaży środków zastępczych. Nie odnotowano też osób, co do których zachodziłoby podejrzenie, że wprowadzały do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne.

Przeprowadzono kontrole dot. sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzenia do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Kontrole dotyczyły obecności w ofercie sklepu suszu do palenia, olejków lub produktów do waporyzacji z użyciem nowych substancji psychoaktywnych. Ponadto przeprowadzono 5 kontroli dot. obecności w ofercie sklepu produktów zawierających substancje: kwas ibotenowy i muscymol pochodzące (deklarowane) z grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje psychoaktywne. W żadnym przypadku nie stwierdzono występowania w ofertach sklepu w/w substancji.

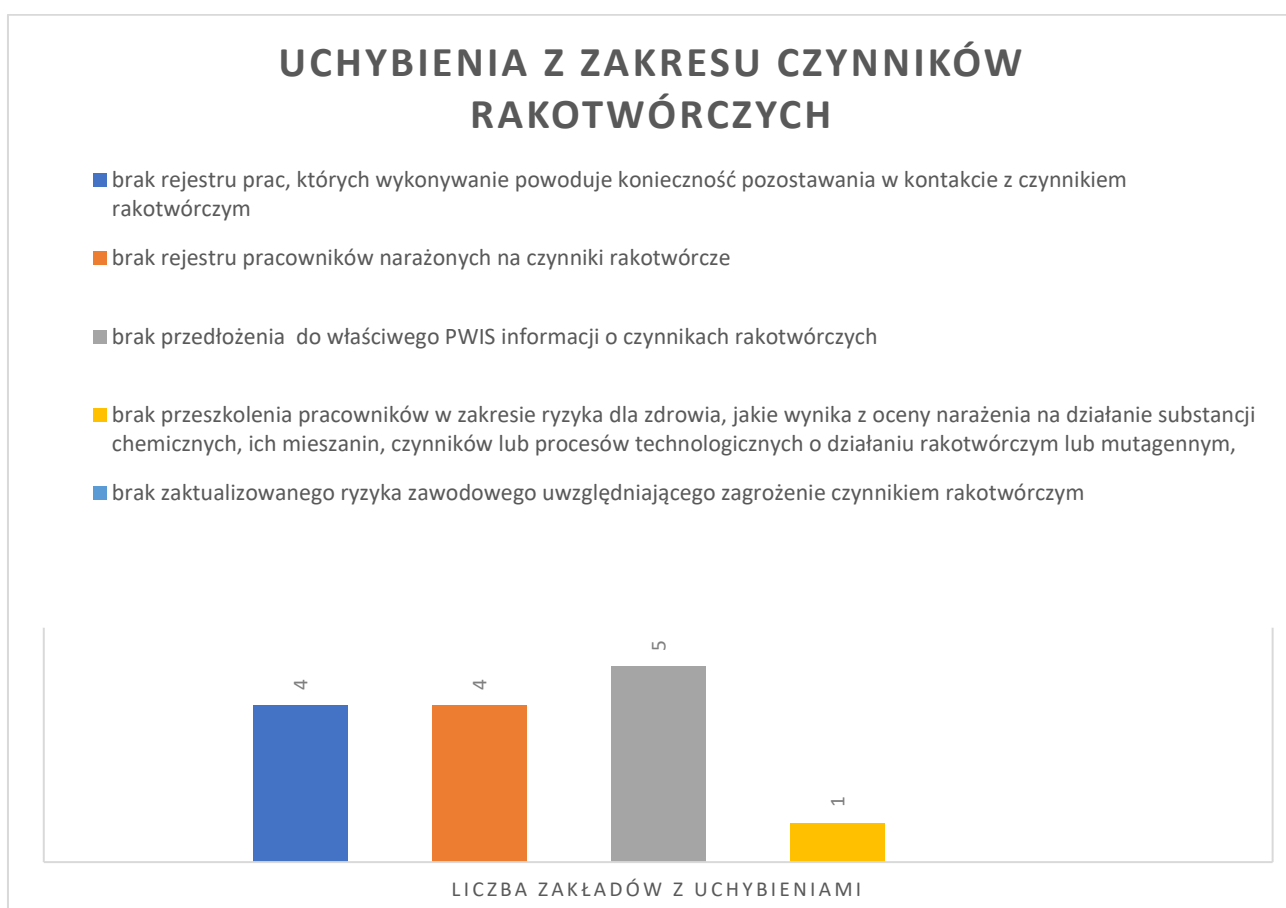
CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE/MUTAGENNE W ŚRODOWISKU PRACY

W roku 2024 nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 roku w sprawie

substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2024 r., poz. 156).

Zatrudnieni w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracują w zakładach branży drzewnej, metalowej, produkcji wyrobów z drewna, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, handlu detalicznego oraz branży medycznej.

PPIS w Przeworsku nadzoruje 33 zakłady pracy, w których pracownicy są narażeni/ mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Przeprowadzono 20 kontroli w 14 zakładach. W bezpośrednim kontakcie z ww. czynnikami w skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 532 osób (477 mężczyzn, 55 kobiet). W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze wydano 5 decyzji nakazowych.

W zakładach pracy, gdzie występuje narażenie na szkodliwe czynniki rakotwórcze, pracownicy objęci są profilaktyczną opieką zdrowotną. Ponadto informowani są o zagrożeniach związanych z tymi czynnikami oraz o ryzyku zawodowym. W zakładach stosowane są środki ochrony zbiorowej oraz środki ochrony indywidualnej. Pracownicy mają zapewnione właściwe warunki przechowywania odzieży własnej, roboczej i ochronnej, a także miejsca do spożywania posiłków zgodne z obowiązującymi przepisami. Ponadto pracownicy Higieny Pracy informowali pracodawców w zakresie nowo sklasyfikowanych czynników rakotwórczych/ mutagennych, które muszą znaleźć swoje miejsce w właściwych rejestrach oraz udzielali wyjaśnień dot. sposobu uzupełnienia formularza.

CHOROBY ZAWODOWE

Za chorobę zawodową uważa się jednostkę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, będącym załącznikiem do rozporządzenia z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy.

W 2024 r. do Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Przeworsku wpłynęło 5 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych. Na ich podstawie, celem zebrania informacji dotyczących przebiegu i warunków pracy zawodowej zainteresowanych osób przeprowadzono 24 dochodzenia epidemiologiczne. Na podstawie wyników oceny narażenia zawodowego oraz orzeczeń lekarskich z właściwych placówek medycyny pracy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przeworsku wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz wystawił 2 karty stwierdzonych chorób zawodowych. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wszystkie stwierdzone choroby zawodowe stanowiły choroby zakaźne i pasożytnicze – dominującą jednostką chorobową wśród chorób zakaźnych była borelioza, stwierdzona u rolników indywidualnych.

UWAGA! GIS ostrzega!
By mały kleszcz nie stał się dużym problemem!

MZ
Ministerstwo Zdrowia

DZIAŁALNOŚĆ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Kontrola wymagań higienicznych i zdrowotnych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego PPIS w Przeworsku ma na celu egzekwowanie takich rozwiązań, które gwarantują zapewnienie odpowiednich standardów w środowisku oraz w obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi (zakłady pracy, obiekty użyteczności publicznej), tj. takich, które nie stwarzają zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

W 2024 r. PPIS w Przeworsku wydał 9 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.

Na wniosek organów samorządowych w sprawie wydania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano 19 opinii (spadek o 30% w stosunku do 2023 r.). We wszystkich opiniach nie stwierdzono potrzeby opracowania raportu oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu raportu.

Zasadniczo raportów nie wymagano dla instalacji fotowoltaicznych i nowych linii produkcyjnych w istniejących zakładach pracy, przebudowy dróg i mostów, budowy sieci kanalizacyjnych i wodociągowych.

Należy zauważyć, że z roku na rok wzrasta zainteresowanie budową instalacji fotowoltaicznych.

W 2024 r. wydano 7 opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Do wniosków przedkładanych do uzgodnienia przez organy samorządowe, w sprawach wymagających opracowania raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko załączano również te raporty. W większości uzgodnień PPIS w Przeworsku wskazywał warunki środowiskowe mające na celu ograniczenie uciążliwego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko związanego emisją hałasu oraz zanieczyszczeń o środowiska. Z zasady brak było zastrzeżeń do merytorycznej strony raportów pod względem spraw higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych. W raportach dokonywano analizy oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w odniesieniu do przyjętej technologii przedsięwzięcia, a w szczególności oddziaływania na glebę, wody podziemne i powierzchniowe oraz powietrze i zdrowie ludzi.

Wydane uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań dotyczyły rozbudowy zakładu demontażu samochodów, infrastruktury drogowej, wydobywania złóż piasku i kruszywa naturalnego oraz rozbudowy zakładów.

W 2024 r. uzgodniono 20 projektów budowlanych obiektów (wzrost o 40% w stosunku do roku poprzedniego). Uzgodnienia dotyczyły głównie budynków handlowo-usługowych i obiektów gastronomicznych.

W 2024 r. wydano łącznie 27 opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, zgodnie z art. 56 prawa budowlanego (wzrost o 30% do roku 2023).

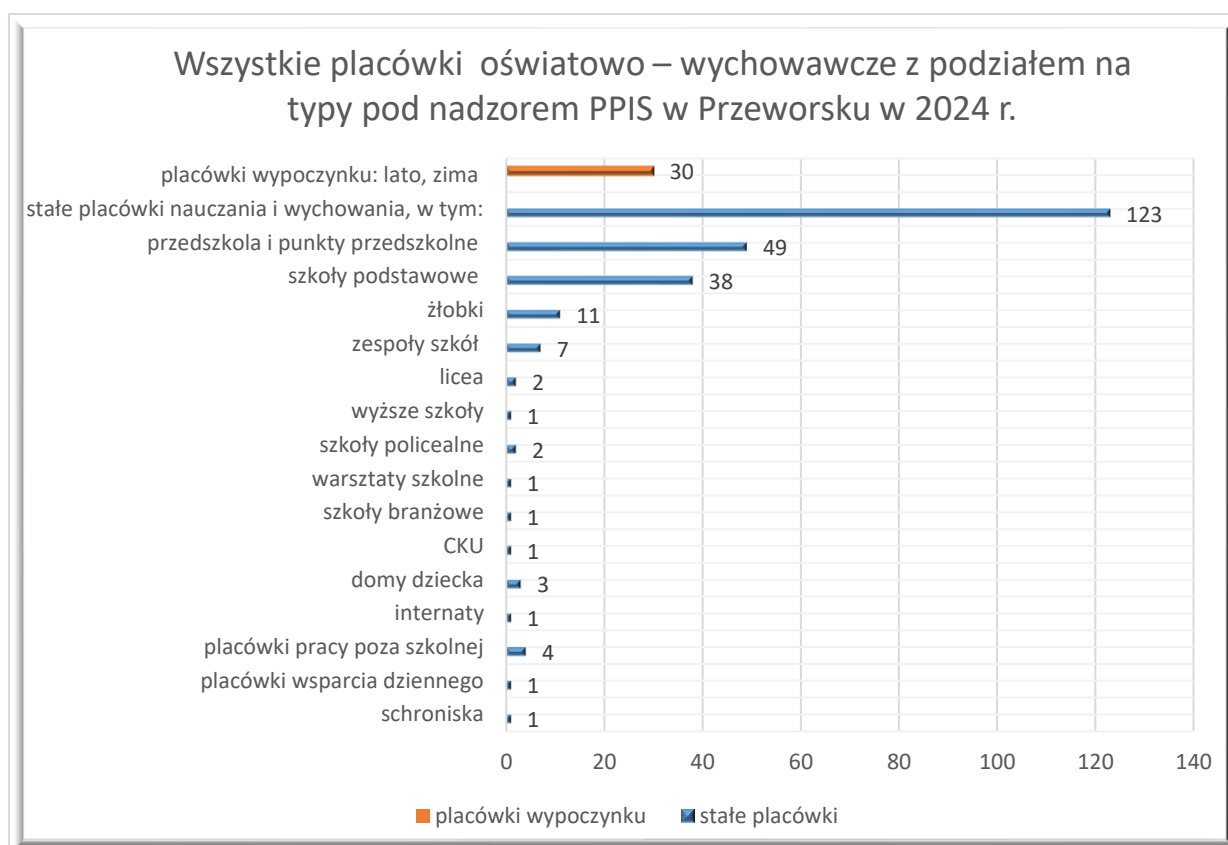
Obiekty zgłaszane w trybie art. 56 prawa budowlanego posiadały wcześniej uzgodnienia pod względem spraw sanitarno-higienicznych. Do odbiorów zgłaszano głównie obiekty usługowo-handlowe, sportowe, żłobki, stacje uzdatniania wody oraz pojedyncze zakłady produkcyjne branży metalowej.

W obiektach spełnione były wymagania sanitarno-higieniczne. Sprzeciwów nie stosowano podczas odbiorów obiektów.

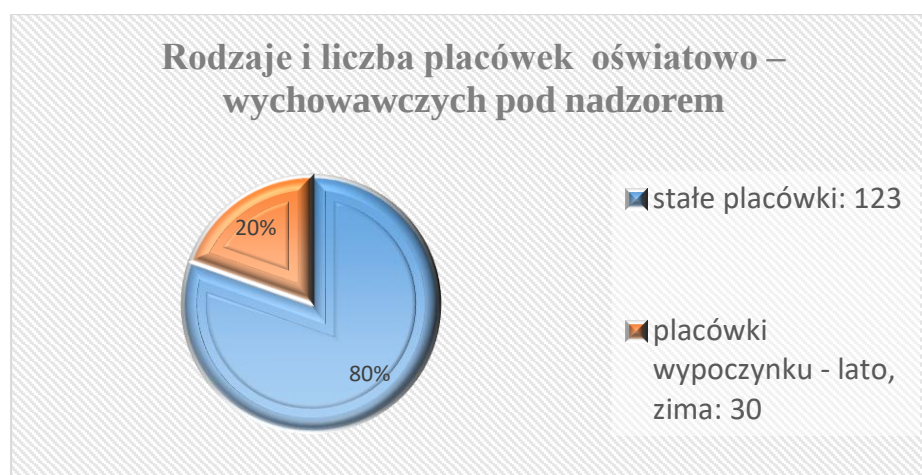
Na etapie uzgadniania środowiskowych uwarunkowań współdziałano z organami samorządowymi oraz Wydziałem Ochrony Środowiska Starostwa Przeworskiego i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE NADZORU NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

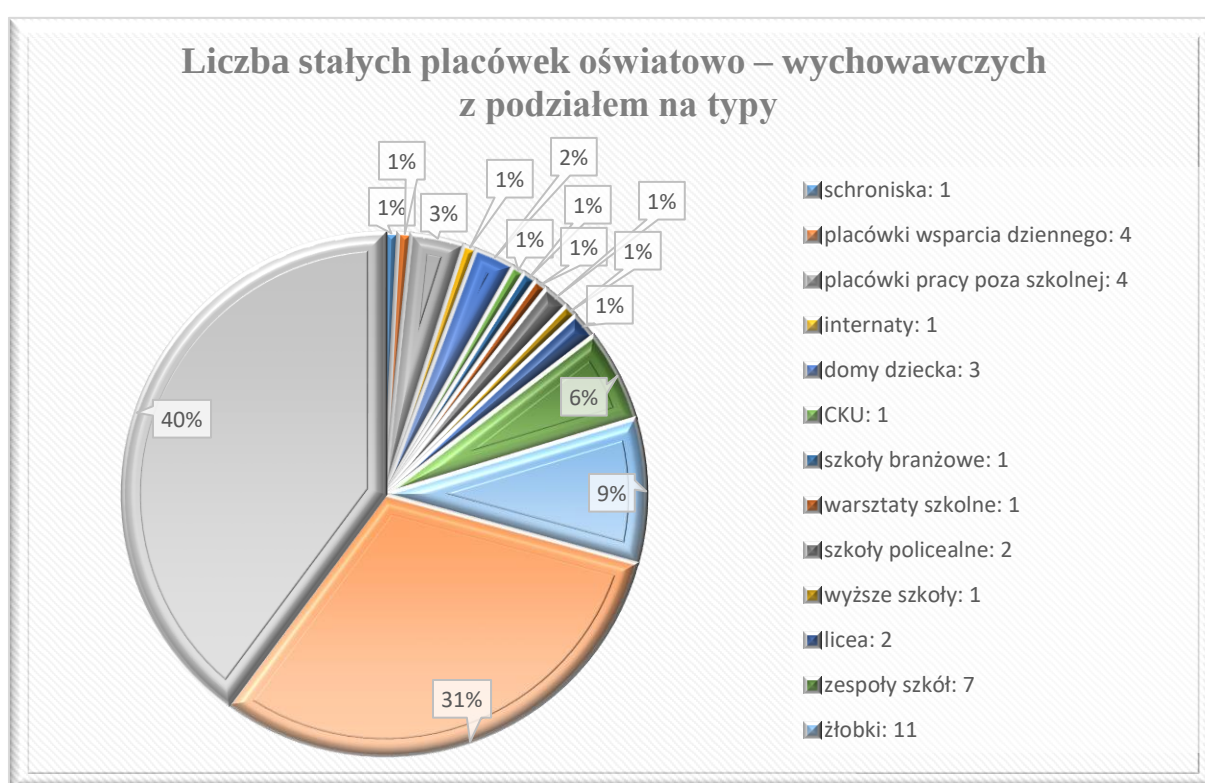
W 2024 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Przeworsku były 123 stałe placówki nauczania i wychowania (czyli funkcjonujące przez cały rok) oraz 30 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży. Wszystkie placówki będące pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej posiadają pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, co gwarantuje funkcjonowanie ich w odpowiednio przygotowanych i wyposażonych obiektach. W placówkach tych przeprowadzono kontrole stanu sanitarnego oraz działania profilaktyczne dotyczące między innymi: zapobiegania legionellozie, grypie, wadom postawy u dzieci, propagowania szczepień przeciw HPV i inne.

Rys.1 Liczba wszystkich placówek oświatowo-wychowawczych pod nadzorem PPIS w Przeworsku w 2024 r.

Rys.2 Rodzaje i liczba placówek z podziałem na stałe i zmienne

Rys. 3 Liczba stałych placówek oświatowo-wychowawczych z podziałem na typy

W 2024 roku, zgodnie z poleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego zrealizowano następujące zagadnienia problemowe:

- 1) sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno- sanitarnymi w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo- wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, a także w szkołach wyższych oraz placówkach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,
- 2) ocena spełnienia wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego oraz ocena mebli szkolnych i przedszkolnych,

- 3) ocena przebiegu zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 4) ocena przygotowania placówek nauczania do nowego roku szkolnego 2024-2025,
- 5) ocena obciążenia uczniów plecakami szkolnymi w ramach akcji „Problem wagi ciężkiej”.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem 9 decyzji administracyjnych dotyczących: stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia do szkoły i szlaków komunikacyjnych, stanu sanitarno-technicznego ścian i podłóg sal lekcyjnych oraz korytarzy, stanu sanitarno-technicznego schodów przy wejściu do 2 placówek, warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, wyłączenia z użytkowania placu zabaw ze względu na zagrożenie zdrowia i życia bawiących się tam dzieci, zmniejszenia zagęszczenia liczby dzieci w niepublicznym przedszkolu.

W 2024 roku zgłoszono 3 interwencje dotyczące: zbyt dużej liczby dzieci w przedszkolu, złego stanu sanitarnego i technicznego toalet dla chłopców w szkole, pogryzienia przez pluskwy 2 dziewczynek przebywających na obozie letnim. We wszystkich placówkach, których dotyczyły interwencje przeprowadzono kontrole i wydano decyzje administracyjne oraz zalecenia pokontrolne.

W ramach sprawowania nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży w tym- w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo-wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, a także w szkołach wyższych oraz wypoczynku, rekreacji dzieci i młodzieży przeprowadzono:

- 7 kontroli w żłobkach -wszystkie kontrole bez zastrzeżeń i uwag,
- 31 kontroli przedszkoli i punktów przedszkolnych, gdzie wydano 6 decyzji na: poprawę stanu sanitarno-technicznego ścian, podłóg, dróg dojścia do budynku, na zmniejszenie ilości dzieci w 1 przedszkolu, wyłączenie z użytkowania 2 placów zabaw ze względu na zagrożenie zdrowia i życia bawiących się tam dzieci, remont schodów zewnętrznych,
- 21 kontroli szkół podstawowych, gdzie wydano 3 decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia do szkoły oraz schodów zewnętrznych, stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian w salach lekcyjnych i salach gimnastycznych, wymianę zniszczonych mebli szkolnych,
- 2 kontrole liceów ogólnokształcących- bez uwag,
- 4 kontrole zespołów szkół – bez uwag,
- 1 kontrolę 1 internatu – bez zastrzeżeń i uwag,
- 3 kontrole 3 domów dla dzieci, gdzie nadal egzekwowano poprawę natężenia oświetlenia sztucznego, naprawę wentylacji mechanicznej w łazienkach, oraz przedłużono wyłączenie z użytkowania zniszczonych urządzeń na placu zabaw przy jednej placówce .

We wszystkich kontrolowanych placówkach sprawdzano przestrzeganie procedur wprowadzonych w związku z profilaktyką Legionellozy, zapewnienie środków ochrony osobistej dla personelu, prowadzenie monitoringu dezynfekcji sanitariatów. Udzielano instruktaży, wydawano zalecenia z terminem natychmiastowej realizacji.

Ocena przebiegu letniego wypoczynku dzieci i młodzieży

Mówiąc o wypoczynku bierzemy pod uwagę zarówno zimowy, jak i letni wypoczynek dzieci i młodzieży. Do rodzajów wypoczynku zaliczamy formy wyjazdowe (obozy/kolonie organizowane w hotelach i obiektach używanych okazjonalnie do wypoczynku, obozy pod namiotami, biwaki) oraz formy w miejscu zamieszkania, czyli półkolonie. Wypoczynek organizowany był z uwzględnieniem wytycznych GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży, które zobowiązywały osoby prowadzące wypoczynek do spełniania szeregu wymogów, związanych między innymi z bezpiecznym dojazdem, odpowiednim zakwaterowaniem uczestników, ograniczeniem liczby dzieci w grupach wychowawczych, odpowiednim postępowaniem z wyposażeniem używanym w trakcie zajęć, zapewnieniem środków do dezynfekcji rąk oraz sprzętu, opracowaniem procedur postępowania na wypadek zachorowania uczestnika lub wychowawcy. Skontrolowano 22 turnusy wypoczynku letniego i zimowego.

Liczba turnusów, w których stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości - 0. Skontrolowano między innymi 13 turnusów półkolonii, w których uczestniczyło ogółem 410 dzieci.

W trakcie półkolonii dzieci otrzymywały śniadania, obiady, a w trakcie wycieczek do innych miejscowości miały zapewnione ciepłe posiłki w restauracjach.

W trosce o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestników wypoczynku przeprowadzano także wspólne działania edukacyjne z przedstawicielami Powiatowej Komendy Policji w Przeworsku.

Przygotowanie szkół do rozpoczęcia roku szkolnego

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Przeworsku sprawdzała przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego. Według zebranych informacji szkoły były prawidłowo przygotowane na przyjęcie dzieci po przerwie wakacyjnej. Mając na celu poprawę warunków higieniczno-technicznych w szkołach prowadzone były remonty np. bloków żywieniowych, sanitariatów, szatni, sal lekcyjnych. W dwóch placówkach wykonano przebudowę i nadbudowę szkół o sale dydaktyczne i aulę, natomiast przy 2 placówkach wybudowano 2 sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym, Ponadto we wszystkich szkołach prowadzone były prace konserwatorsko-porządkowe.

W okresie wakacyjnym przeprowadzono 9 kontroli przygotowania szkół do nowego roku szkolnego i nie stwierdzono żadnych uchybień.

Ocena posiadania certyfikatów na meble i sprzęt sportowy w placówkach oświatowych.

Sytuacja w tym zakresie jest dobra. Placówki nabywają meble i sprzęt tylko z certyfikatami, wzrasta świadomość nauczycieli wychowania fizycznego dotycząca bezpieczeństwa urządzeń i sprzętu do ćwiczeń, gier i zabaw. Podczas kontroli stwierdza się pojedyncze przypadki zniszczonych mebli, czy niedostosowanych do zasad ergonomii, które są wymieniane po nakazach PPIS. Wydano 2 decyzje na wymianę zniszczonych i zakup nowych, dostosowanych do zasad ergonomii mebli szkolnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy ocenie podziałów godzin.

Tabela: Ocena dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów.

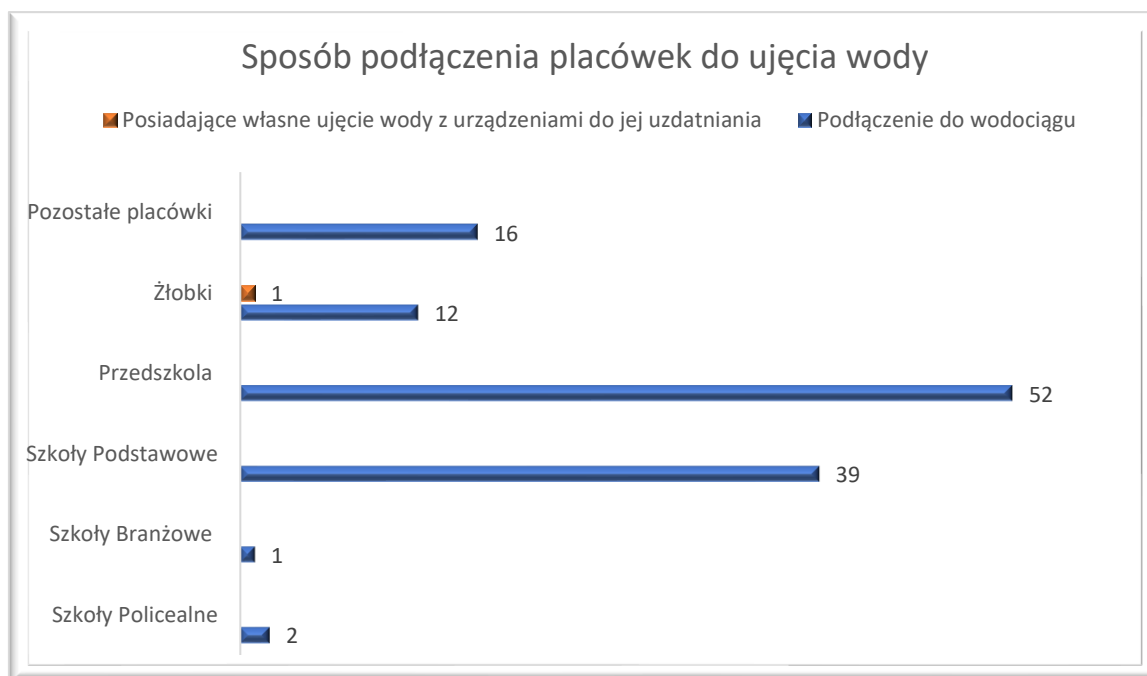
Rodzaje placówek	Ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów				Stwierdzono niewłaściwe			
	2024 rok		2023 rok		2024 rok		2023 rok	
	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba placówek
Przedszkola	2	1	22	22	0	0	1	1
Szkoły podstawowe	9	6	40	20	2	2	7	3
Szkoły ponadpodstawowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem:	11	7	62	42	2	2	8	4

W 2024 r. oceniono dostosowanie mebli szkolnych w 7 placówkach, w 11 oddziałach. W 2 placówkach, w 2 oddziałach stwierdzono zniszczone meble oraz ich niedostosowanie do wzrostu dzieci, na co wydano decyzje administracyjne.

Ocena warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach przeznaczonych na całodobowy pobyt dzieci i młodzieży.

Skontrolowano 3 placówki opieki całodobowej. Na stwierdzone usterki stanu technicznego wentylacji w łazienkach oraz poprawę natężenia oświetlenia sztucznego wydano zalecenia. Wszystkie usterki zostały usunięte w uzgodnionych terminach.

Na terenie powiatu przeworskiego nie ma placówek oświatowo – wychowawczych bez wodociągu, kanalizacji, z ustępami zewnętrznymi. Większość z nich jest podłączona do wodociągów publicznych i kanalizacji centralnych. Pozostałe placówki posiadają własne ujęcia wody i zbiorniki bezodpływowe na ścieki. Ilość takich placówek skontrolowanych w 2024 roku zaprezentowano na poniższych wykresach z uwzględnieniem odpowiedniego podziału.

Liczba placówek skontrolowanych w 2024 roku z podziałem na rodzaj podłączenia do ujęcia wody.

Liczba placówek skontrolowanych w 2024 roku z podziałem na rodzaj podłączenia do kanalizacji.

W ramach nadzoru nad placówkami oświatowymi współpracowano ze starostą, wójtami, burmistrzami, dyrektorami CUW, prywatnymi inwestorami, biurami projektowymi, itp. przy planowaniu nowych inwestycji oświatowych. Konsultowano projekty, wizytowano obiekty do adaptacji, udzielano instruktaży dotyczących aktualnych wymogów prawnych.

Na stronie internetowej PSSE w Przeworsku oraz na profilu PSSE założonym na portalu społecznościowym Facebook systematycznie zamieszczano informacje oraz zdjęcia z realizowanych działań profilaktycznych.

Podejmowane działania w zakresie promocji zdrowia

W ramach promocji zdrowia przeprowadzono kampanię „Problem wagi ciężkiej” dotyczącą ważenia plecaków uczniów klas I-IV w dwóch szkołach podstawowych. Wyniki omówiono z dyrektorami szkół biorących udział w akcji, a sprawozdanie wraz z dokumentacją zdjęciową zamieszczono na profilu społecznościowym Facebook.

Poniżej przedstawiono w ujęciu tabelarycznym ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w badanych szkołach podstawowych. W badaniu tym udział wzięło łącznie 224 uczniów. Przekroczenia niskiej normy dotyczyły 101 uczniów, a wysokiej 18 uczniów.

Trudno jednoznacznie określić przyczynę przeciążonych plecaków. Zaistniała sytuacja może być wynikiem braku pozostawiania części przyborów szkolnych w przeznaczonych do tego szafkach usytuowanych w np. w klasach czy indywidualnych szafkach.

Tabela: Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w Szkołach Podstawowych w roku 2024.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w Szkołach Podstawowych			
Liczba uczniów objętych badaniem	Waga tornistra do 10% masy ciała ucznia	Waga tornistra w zakresie 10-15% masy ciała ucznia	Waga tornistra powyżej 15% masy ciała ucznia
224	105	101	18

W ramach innych działań podejmowanych w zakresie promocji zdrowia udzielano instruktaży nauczycielom i wychowawcom na temat konieczności częstego wietrzenia sal, dezynfekcji powierzchni dotykowych, zabawek, itp. w ramach profilaktyki chorób zakaźnych. Ponadto prowadzono monitoring palenia tytoniu, poradnictwo w zakresie: akcji „Bezpieczne wakacje”, profilaktykę szczepień ochronnych, profilaktykę higieny osobistej.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

PPISS w Przeworsku inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Zadania promocji zdrowia PSSE w Przeworsku wynikają z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu przeworskiego.

Narodowy Program Zdrowia (NPZ) to dokument strategiczny dla zdrowia publicznego w Polsce. Obecny program NPZ 2021-2025, który kontynuuje cele z poprzedniego okresu i ma na celu zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu społeczeństwa.

PSSE w Przeworsku powyższe zadania realizuje w formie działań programowych i nieprogramowych.

Zagadnienia programowe związane są z podejmowaną współpracą placówek nauczania i wychowania oraz koordynacją i ewaluacją działań:

- „Czyste powietrze wokół nas” - program edukacyjny dla przedszkolaków,
- „Nie pal przy mnie, proszę” - program edukacyjny dla uczniów I-III „Bieg po zdrowie” - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej,
- „Znajdź właściwe rozwiązanie” - program edukacyjny dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - program edukacyjny dla przedszkoli,
- „Trzymaj Formę!” - program edukacyjny o zbilansowanym odżywianiu i aktywności fizycznej,
- „Zawsze razem” - edukacja uczniów klas I-III szkoły podstawowej,
- „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową” - edukacja młodzieży szkolnej.
- program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” - nowoczesna edukacja dla młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień,
- program „Wybierz życie – pierwszy krok” poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem HPV,
- program „Podstępne WZW” – program poświęcony profilaktyce zakażeń HBV i HCV,
- program „Znamie! Znam je?” program poświęcony profilaktyce czerniaka,
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV,
- program „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży” - profilaktyka chorób odkleszczowych,
- program „Moje dziecko idzie do szkoły” - skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz rodziców.

Koordynowane i organizowane są działania związane z:

- profilaktyką szczepień ochronnych,
- profilaktyką uzależnień od substancji psychoaktywnych,
- profilaktyką palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych,

- profilaktyką chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych,
- Światowym Dniem Zdrowia,
- Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach,
- Kampanią: „Problem wagi ciężkiej”,
- Kampanią: #PlantHealth4Life, Safe2Eat,
- Kampanią: Świadome piękno- wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie,
- Akcją: „ Wyścig do zdrowia”,
- Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego i letniego,
- profilaktyką higieny i chorób zakaźnych,
- profilaktyką chorób nowotworowych,
- profilaktyką wścieklizny,
- profilaktyką zatruc grzybami,
- profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową,
- propagowaniem zasad higieny osobistej,
- uświadamianiem zagrożeń zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV.

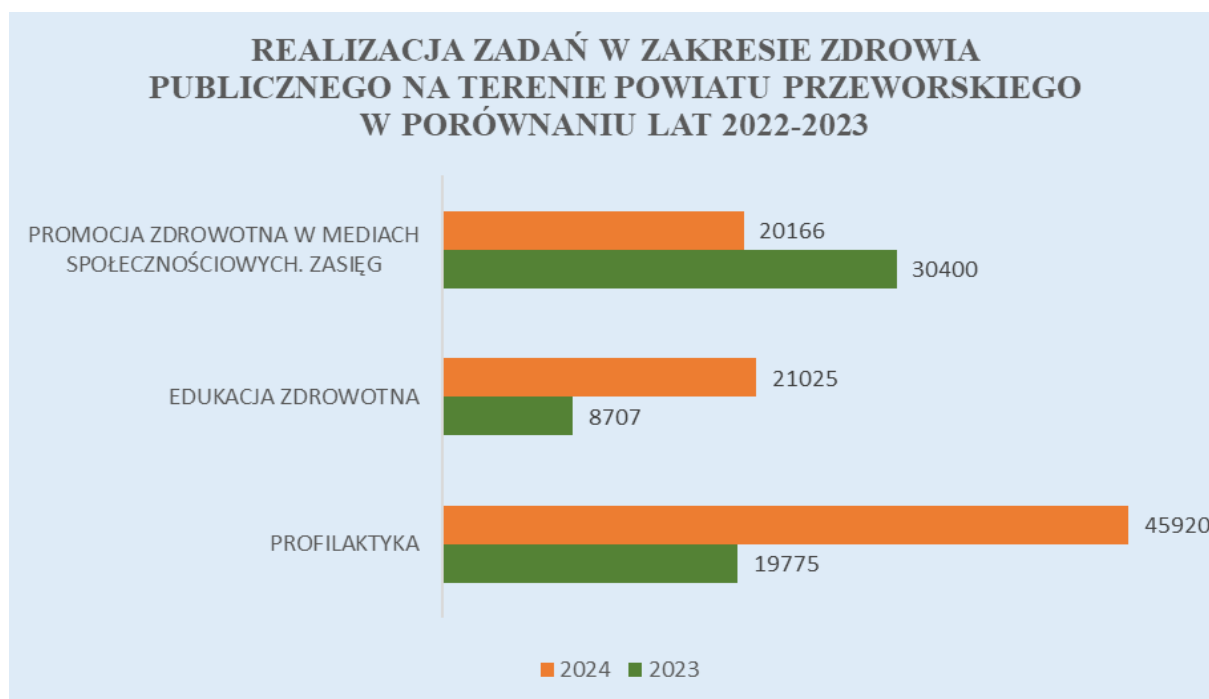
Dodatkowe działania profilaktyczne i promocyjne na poziomie lokalnym wynikają z potrzeb w danym okresie spowodowanych sytuacją epidemiologiczną.

Aktualnie w zakresie zdrowia publicznego dużą rolę pełnią media społecznościowe, w naszym przypadku Facebook czy kanały teleinformatyczne.

W przypadku Facebooka, po przeprowadzonej analizie nasze wiadomości obserwowane są, wywołują reakcję z uwagi na dane demograficzne ponad 80% kobiet w skali ogółu, najczęściej w wieku 35-44 lat. Mężczyźni stanowią grupę ponad 18% i są to osoby w wieku 25-34 lat.

Społeczność z najczęściej występujących miejscowości: Przeworsk, Zarzecze, Jawornik Polski, Gmina Przeworsk oraz miejscowości spoza naszego powiatu, to Jarosław i Rzeszów.

Prowadzona statystyka, mimo że szacunkowa pozwala nam lepiej koordynować i inicjować działalność profilaktyczną, która została zobrazowana na poniższym wykresie.

DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Oddział Laboratoryjny PSSE w Przeworsku posiada Certyfikat Akredytacji przyznany przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie. Jest on potwierdzeniem wdrożonego systemu zarządzania zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. W roku 2024 rozszerzony został zakres akredytacji o dwa oznaczenia – „Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C” i „Oznaczenie barwy”.

Dodatkowym potwierdzeniem kompetencji Oddziału Laboratoryjnego jest udział w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości, organizowanych przez referencyjne laboratoria w Polsce i na świecie. Badania laboratoryjne wykonywane są zgodnie z polskimi normami, normami europejskimi i własnymi procedurami badawczymi.

W Oddziale Laboratoryjnym wykonuje się:

a) Laboratorium Schorzeń Jelitowych:

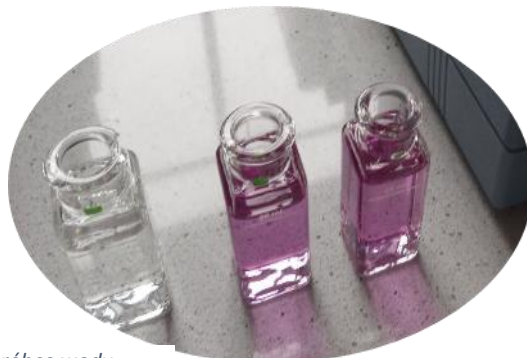
- **badania mikrobiologiczne** wykrywające czynniki etiologiczne chorób zakaźnych oraz monitorujące skuteczność procesów sterylizacji. W ramach badań profilaktycznych do książeczki zdrowia w kierunku nosicielstwa *Salmonella* i *Shigella* w 2024 r. przebadano 1827 próbek. Wykonano również badania 299 próbek od osób ze styczności ze źródłem zakażenia, ozdrowieńców i nosicieli w kierunku *Salmonella* i *Shigella*. Ponadto wykonano 549 badań skuteczności procesów sterylizacji w urządzeniach sterylizujących stosowanych w gabinetach stomatologicznych i kosmetycznych.

Szereg biochemiczny.

b) Laboratorium Badań Fizykochemicznych:

- **badania fizykochemiczne wody** w zakresie analiz chemicznych (żelazo, azotany, mangan, azotany, amonowy jon) oraz fizycznych (mętność, barwa, zapach, smak, pH, przewodność właściwa). W 2024 r. wykonano badania 19 próbek w ramach zleceń badania wody do spożycia.

Oznaczanie zawartości żelaza w próbce wody.

Oznaczanie zawartości manganu w próbce wody.

c) Laboratorium Badań Mikrobiologicznych:

- **badania mikrobiologiczne wody** sprawdzano parametry takie jak:, bakterie z grupy coli, Escherichia coli, ogólna liczba bakterii w 22°C i enterokoki kałowe. W ramach zleceń w 2024 r. prowadzono badania wody do spożycia 56 próbek.

Bakterie grupy coli i Escherichia coli.

Enterokoki kałowe.

W zakresie oceny jakości wody próbek badanych w ramach zleceń sporadycznie występowały przekroczenia ogólnej liczby drobnoustrojów w 22°C, liczby bakterii z grupy coli oraz przekroczenia wartości parametrycznej żelaza, mętności i manganu.

W badaniach mikrobiologicznych wykrywających czynniki etiologiczne chorób zakaźnych wyhodowano: Salmonella Enteritidis –w 43 próbkach oraz Salmonella Typhimurium w 2 próbkach.

PODSUMOWANIE

W 2024 roku działalność PPIS w Przeworsku w ramach nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych szczególnie ukierunkowana była na uświadamianie rodziców i opiekunów dzieci w zakresie dobrodziejstwa szczepień, tak aby zwiększyć zaufanie społeczne do profilaktyki chorób zakaźnych, a tym samym osiągnąć bezpieczny poziom odporności środowiskowej. W tym celu prowadziliśmy szkolenia oraz podejmowaliśmy rozmowy indywidualne z rodzicami, którzy uchylają się od zaszczepienia swoich dzieci. W wyniku powyższych działań u 31 dzieci rozpoczęto szczepienia, 24 dzieci zostało odroczone ze względu na przeciwwskazania medyczne lub skierowanie do poradni specjalistycznych, celem wykluczenia przeciwwskazań do szczepień.

Kontynuowaliśmy też działania przeciwepidemiczne w zakresie zwalczania zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz zachorowań COVID-19, w tym propagowanie szczepień przeciwko tej chorobie. W analizowanym roku liczba zakażeń i zachorowań była na tym samym poziomie, co w roku poprzedzającym.

W omawianym roku wśród mieszkańców powiatu przeworskiego nadal występowały choroby szerzące się drogą pokarmową, w tym obserwowano wzrost przypadków biegunk o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu oraz wzrost zgłoszonej liczby salmonelloz. Odnotowano łącznie 107 zakażeń przy zapadalności 141,56, gdzie w roku ubiegłym było 14 dając zapadalność 18,38. W większości są to zakażenia wywołane przez rota-, noro- i adenowirusy, które są bardziej niebezpieczne epidemiczne, gdyż szerzą się poprzez kontakt bezpośredni, pośredni lub wtórnie skażoną żywność, populacją szczególnie narażoną są dzieci do lat 2 (19 wirusowych zakażeń jelitowych). W 2024 r. odnotowano 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe wywołane przez norowirusy, gdzie zachorowało 21 osób ze zbiorowego żywienia cateringowego w szkole. Należy zauważyć, że wprowadzenie obowiązkowych szczepień przeciwko rotawirusom znacznie obniżyło liczbę zachorowań wśród najmłodszych. Na terenie powiatu przeworskiego stan uodpornienia przeciwko rotawirusom, poprzez szczepienia obowiązkowe wynosi w roczniku 2024 – 59,9% a w 2023 – 86,5%.

Na terenie powiatu przeworskiego w 2024 r. zgłoszono 998 przypadków podejrzeń zachorowań na grypę sezonową z czego 15 osób wymagało hospitalizacji, 8 przypadków było potwierdzonych laboratoryjnie (w tym 6 wirus typu A). W 2024 roku wystąpiła epidemia wyrównawcza grypy sezonowej, gdyż zaobserwowaliśmy wzmożoną liczbę zachorowań wśród mieszkańców powiatu przeworskiego.

W powiecie przeworskim w 2024 r. zgłoszono 10 przypadków Gruźlicy, w tym 1 zgon z powodu powikłań. Należy zaznaczyć, że większość zgłoszonych przypadków to gruźlica płuc potwierdzona bakteriologicznie. Nadzorem epidemiologicznym objęto 19 osób ze styczności z chorymi prątkującymi, nad którymi jest sprawowana specjalistyczna opieka medyczna.

W wyniku spadku odporności wśród społeczeństwa powiatu w 2024 r. odnotowano znaczny wzrost zachorowań na Krztusiec 34 przypadki z tego 9 wymagało hospitalizacji przy 1 zachorowaniu w 2023 r. Zarejestrowane przypadki dotyczyły zarówno dzieci jak i osób dorosłych, u których odporność po szczepieniach pierwotnych wygasła i potrzebna jest dawka przypominająca.

Oceniając stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych na terenie powiatu przeworskiego należy stwierdzić, że wszystkie spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie i pobytem uchodźców na terenie powiatu przeworskiego kontynuowano nadzór epidemiologiczny nad miejscami pobytu uchodźców i monitorowano zachorowania na choroby zakaźne wśród cudzoziemców.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie powiatu przeworskiego stanowi 13 wodociągów sieciowych które oparte są wyłącznie na ujmowaniu wód podziemnych i zaopatrują w wodę ok. 71 000 mieszkańców. Objęte są one stałym monitoringiem jakości wody, prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku i właścicieli wodociągów. Na podstawie przeprowadzonych badań próbek wody, stwierdzono, iż jej jakość na koniec 2024 r. we wszystkich wodociągach odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W basenach kąpielowych (otwartym i krytym) w Przeworsku i w Sieniawie oraz w kąpielisku w Łopuszce Małej, jakość wody była kwestionowana czasowo, a po przeprowadzeniu działań naprawczych przez administratorów i po dokonaniu ponownych badań wody potwierdzających jej właściwą jakość, obiekty były ponownie uruchamiane.

Po czteroletnim funkcjonowaniu kąpieliska w Łopuszce Małej i na podstawie zgromadzonych sprawozdań z badań próbek wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przeworsku w roku 2024 dokonał po raz pierwszy klasyfikacji jakości wody w kąpielisku i ocenił jako „doskonała”.

Dobry poziom usług świadczą obiekty użyteczności publicznej takie jak: hotele, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i salony odnowy biologicznej, zlokalizowane w budynkach o wysokim standardzie techniczno-sanitarnym oraz wyposażone w nowoczesny i bezpieczny sprzęt i urządzenia, natomiast personel przestrzega opracowanych procedur przeciwepidemicznych, w tym związanych z SARS-CoV-2. Stan sanitarno – higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Obiekty żywieniowo-żywnościowe oraz obrotu żywnością znajdują się na dobrym poziomie techniczno-sanitarnym. Co roku notuje się poprawę stanu sanitarno-technicznego ww. obiektów oraz właściwe zarządzanie tymi zakładami poprzez wprowadzanie kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności. Wszystkie zakłady produkujące, wprowadzające żywność do obrotu oraz zakłady żywienia zbiorowego posiadają wdrożony system HACCP. Ocena stopnia realizacji i wdrażania systemu HACCP dokonywana jest w trakcie bieżących urzędowych kontroli żywności.

W obiektach nauczania i wychowania zapewnione są bezpieczne warunki dla dzieci, młodzieży i personelu, zapewniony jest prawidłowy stan sanitarno-techniczny ciągów komunikacyjnych, powierzchni podłóg w salach lekcyjnych, następuje poprawa warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i bezpieczeństwa urządzeń oraz nawierzchni na placach zabaw, a także poprawa natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach,

zapewniona jest właściwa wentylacja mechaniczna i grawitacyjna w pomieszczeniach szkolnych, a meble szkolne spełniają wymogi ergonomii.

W zakresie nadzoru nad przestrzeganiem wymagań higienicznych i zdrowotnych na stanowiskach pracy oraz zapobiegania chorobom zawodowym powstałym na skutek wykonywanej pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna kontynuowała działania na rzecz poprawy warunków higieny środowiska pracy. W wyniku kontroli dokonano rozpoznania poziomu narażenia na czynniki chemiczne, biologiczne oraz fizyczne w środowisku pracy. W związku ze stwierdzeniem naruszeń wymogów higieniczno – zdrowotnych wydano decyzje administracyjne nakazujące poprawę warunków pracy.

W omawianym okresie przeprowadzono również kontrole zakładów pracy, w których pracownicy są narażeni lub mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze wydawano decyzje nakazowe, dotyczące wprowadzenia w zakładach działań organizacyjnych i informowania pracowników o zagrożeniach związanych z tymi czynnikami oraz o ryzyku zawodowym.

Kontrolowano również podmioty odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych oraz stosujących produkty biobójcze, w wyniku których nie stwierdzono niezgodności.

W zakresie nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad przypadkami zatruć substancjami zastępczymi na terenie powiatu przeworskiego w 2024 r. zarejestrowano 5 podejrzeń zatruć dopalaczami u młodych osób, w związku z tym nie wydawano decyzji w sprawie środków zastępczych i nie prowadzono postępowania w sprawie posiadania tych środków, sprawy przekazano Policji zgodnie z kompetencją.

Kontrola wymagań higienicznych i zdrowotnych w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma na celu egzekwowanie takich rozwiązań, które gwarantują zapewnienie odpowiednich standardów w środowisku oraz w obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi (zakłady pracy, obiekty użyteczności publicznej, obiekty komunalne), tj. takich, które nie stwarzają zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

PSSE w Przeworsku prowadziła działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Organizacja przedsięwzięć programowych i nieprogramowych zmierzała do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy, udzielania porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi.

Profilaktyka i promocja zdrowia propagowane są w formie programów, akcji i kampanii, które są inicjowane na terenie naszego powiatu w oparciu o daną sytuację epidemiologiczną. Udało nam się zrealizować zamierzone działania programowe: „Czyste powietrze wokół nas” - program edukacyjny dla przedszkolaków, „Nie pal przy mnie, proszę” - program edukacyjny dla uczniów I-III „Bieg po zdrowie” - program antytytoniowej edukacji

zdrowotnej, „Znajdź właściwe rozwiązanie” - program edukacyjny dla młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych, „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - program edukacyjny dla przedszkoli, „Trzymaj Formę!” - program edukacyjny o zbilansowanym odżywianiu i aktywności fizycznej, „Zawsze razem” - edukacja uczniów klas I-III szkoły podstawowej, „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową” - edukacja młodzieży szkolnej, program „ARS, czyli jak dbać o miłość?” - nowoczesna edukacja dla młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, „Wybierz życie – pierwszy krok” poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem HPV, „Podstępne WZW” – program poświęcony profilaktyce zakażeń HBV i HCV, „Znamie! Znam je?” program poświęcony profilaktyce czerniaka, Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży” - profilaktyka chorób odkleszczowych, „Moje dziecko idzie do szkoły” - skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz rodziców. Ponadto koordynowano i organizowano działania związane z: profilaktyką szczepień ochronnych, profilaktyką uzależnień od substancji psychoaktywnych, profilaktyką palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych, profilaktyką chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych, - Światowym Dniem Zdrowia, Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach, kampanią: „Problem wagi ciężkiej”, #PlantHealth4Life, Safe2Eat, Świadome piękno- wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie, Akcją: „ Wyścig do zdrowia”, Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego i letniego, profilaktyką higieny i chorób zakaźnych, profilaktyką chorób nowotworowych, profilaktyką wścieklizny, profilaktyką zatruc grzybami, profilaktyką chorób przenoszonych drogą płciową, propagowaniem zasad higieny osobistej, uświadamianiem zagrożeń zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV.

Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Przeworsku funkcjonuje w oparciu o system zarządzania zapewniający bezstronne i rzetelne wykonywanie badań zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”, z uwzględnieniem dokumentów Polskiego Centrum Akredytacji.

Laboratorium wykonuje badania w zakresie: schorzeń jelitowych, skuteczności procesów sterylizacji, jakości wody do picia pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Oddział Laboratoryjny posiada certyfikat akredytacyjny NR AB 1027 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji w zakresie badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych wody oraz badań na nosicielstwo w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella. W roku 2024 w Oddziale Laboratoryjnym została przeprowadzona ocena przez Polskie Centrum Akredytacyjne, która potwierdziła kompetencje laboratorium.

W oparciu o przedstawiony raport i zawarte w nim wnioski można stwierdzić, że prowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przeworsku nadzór w 2024 r. jest gwarantem bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego mieszkańców powiatu przeworskiego.

*Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Przeworsku
Ryszard Trelka*

